

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Recht, plicht, remedie: of De belofte van de norm
Nuninga, W.T.

Citation

Nuninga, W. T. (2022, September 22). *Recht, plicht, remedie: of De belofte van de norm*. *Recht en Praktijk - Contracten- en aansprakelijkheidsrecht*. Wolters Kluwer, Nederland. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3463747>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3463747>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Literatuur

Aarnio, Alexy & Peczenik 1981

A. Aarnio, R. Alexy & A. Peczenik, 'The Foundation of Legal Reasoning (1-3)', *Rechtstheorie* 1981, Band 21, afl. 2 (p. 133-158), afl. 3 (p. 259-273), afl. 4 (p. 423-448).

Abas 2014

P. Abas, *Rechterlijke matiging van schulden (Monografieën BW nr. A16)*, Deventer: Kluwer 2014.

Akkermans 1997

A.J. Akkermans, *Proportionele aansprakelijkheid bij onzeker causaal verband*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.

Akkermans 2000

A.J. Akkermans, 'Theorie en praktijk van proportionele aansprakelijkheid', in: A.J. Akkermans, M. Faure & T. Hartlief (red.), *Proportionele aansprakelijkheid*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2000.

Aronstein 2019

I. Aronstein, *Remedies for infringements of EU law legal relationships between private parties (diss. RU Nijmegen)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019.

Arvind 2012

T.T. Arvind, 'Beyond 'right' and 'duty'', in: D. Nolan & A. Robertson (red.), *Rights and Private Law*, Oxford: Hart Publishing 2012.

Asser/Bartels & Van Velten 5 2017

S.E. Bartels & A.A. van Velten, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 5. Zakenrecht, Eigendom en beperkte rechten*, Deventer: Wolters Kluwer 2017.

Asser/Sieburgh 6-II 2017

C.H. Sieburgh, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 6. Verbintenissenrecht. Deel II. De verbintenis in het algemeen, tweede gedeelte*, Deventer: Wolters Kluwer 2017.

Asser/Sieburgh 6-IV 2019

C.H. Sieburgh, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 6. Verbintenissenrecht. Deel IV. De verbintenis uit de wet*, Deventer: Wolters Kluwer 2019.

Asser/Scholten Algemeen Deel * 1974

P. Scholten, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. Algemeen Deel**, Deventer: Kluwer 1974.

Asser/Tjong Tjin Tai 7-IV 2018

T.F.E. Tjong Tjin Tai, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. 7. Bijzondere overeenkomsten. Deel IV. Opdracht, incl. de geneeskundige behandelingsovereenkomst en de reisovereenkomst*, Deventer: Wolters Kluwer 2018.

Asser/Vranken Algemeen deel****

J.B.M. Vranken, *Mr. C. Assers Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. Algemeen Deel****. Een synthese*, Deventer: Kluwer 2014.

Barendrecht 1992

J.M. Barendrecht, *Recht als model van rechtvaardigheid (diss. Tilburg)*, Deventer: Kluwer 1992.

Barendrecht 1995

J.M. Barendrecht, 'Een pleidooi voor informatiever recht', *NTBR* 1995/7.

Barendrecht, Kars & Moree 1995

J.M. Barendrecht, E.J. Kars & E.J. Moree, 'Schade en schadeberekening in het algemeen', in: J.M. Barendrecht & H.M. Storm (red.), *Berekening van schadevergoeding*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1995.

Beekhoven-Van den Boezem 2003

M.B. Beekhoven van den Boezem, 'Doel en effect van dwangsom en lijfswang,' *BWKJ* 2003/19, p. 161-192.

Beever 2003

A. Beever, 'The Structure of Aggravated and Exemplary Damages,' *Oxf J Leg Stud* 2003, afl. 1, p. 87-110.

Di Bella 2014

L. Di Bella, *De toepassing van de vereisten van causaliteit, relativiteit en toerekening bij de onrechtmatige overheidsdaad (diss. Leiden)*, Deventer: Kluwer 2014.

Van den Berge 2017

L. van den Berge, 'Rechtmatig tegenover den een, onrechtmatig tegenover den ander,' *RM Themis* 2017, afl. 2, p. 43-55.

Berteza 2008

S. Berteza, 'Towards a New Paradigm of Legal Certainty', *Legisprudence* 2008/1, p. 25-45.

Bezemer 2015

C.H. Bezemer, 'De lange weg naar het subjectieve recht', *AA* 2015, p. 423-225

Birks 1988

P. Birks, *An Introduction to the Law of Restitution*, Oxford: OUP 1988.

Birks 2000

P. Birks, 'Rights, wrongs, and remedies', *OJLS* 2000, afl. 1, p. 1-37.

Birks 2005

P. Birks, *Unjust Enrichment*, Oxford: OUP 2005.

Blaauw 2002

J.H. Blaauw, *Het Kort Geding. A. Algemeen deel*, Deventer: Kluwer 2002.

Bleeker 2017

T.R. Bleeker, 'De knellende criteria van het rechterlijk bevel en verbod', in: F.Q. van de Pol e.a. (red.), *Vijftig weeffouten in het BW*, Nijmegen: Ars Aequi 2017.

Bleeker 2018

T.R. Bleeker, 'Voldoende Belang in Collectieve Acties: Drie Maal Artikel 3:303 BW', *NTBR* 2018/20, p. 139-151.

Bloembergen 1965

A.R. Bloembergen, *Schadevergoeding bij onrechtmatige daad (diss. UU)*, Deventer: Kluwer 1965.

Bloembergen 2002

A.R. Bloembergen, 'Een halve eeuw schadevergoeding', in: J. Spier & W.A.M. van Schendel (red.), *Schadevergoeding: een eeuw later. Opstellen aangeboden aan mr. A.R. Bloembergen*, Deventer: Kluwer 2002.

Van Boom 2002

W.H. van Boom, 'Verrijkingsafdracht en aansprakelijkheid', in: M.H. Wissink & W.H. van Boom, *Aspecten van ongerechtvaardigde verrijking*, Deventer: Kluwer 2002.

Van Boom 2006

W.H. van Boom, *Efficacious Enforcement in Contract and Tort (oratie EUR)*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006.

Van Boom 2007

W.H. van Boom, 'Effectuerend Handhaven in het Privaatrecht', *NJB* 2007/826, p. 982-991.

Brenninkmeijer 2012

A.F.M. Brenninkmeijer, 'Rechtszekerheid', *AA* 2012, afl. 11, p. 879-883.

Brunner 1981a

C.J.H. Brunner, 'Causaliteit en toerekening van schade (I)', *VR* 1981 p. 210-217.

Brunner 1981b

C.J.H. Brunner, 'Causaliteit en toerekening van schade (II)', *VR* 1981 p. 233-236.

Bruins 1906

G.W.J. Bruins, *Een onderzoek naar den rechtsgrond der schadevergoeding (diss. Leiden)*, Den Haag: Mouton & Co 1906.

Burrows 2009

A. Burrows, *The Law of Restitution*, Oxford: OUP 2009.

Burrows 2013

A. Burrows, 'Judicial Remedies', in: A. Burrows (red.), *English Private Law*, Oxford: OUP 2013.

Burrows 2018

A. Burrows, 'Injunctions', in: M.A. Jones (red.), *Clerk & Lindsell on Torts*, Londen: Sweet & Maxwell 2018.

Burrows 2019

A. Burrows, *Remedies for torts, breach of contract, and equitable wrongs*, Oxford: OUP 2019.

Bregstein 1951

M.H. Bregstein, 'De arresten van de Hoge Raad van 19 maart 1943 en 18 februari 1944 en het leerstuk van de onrechtmatige daad', *RM Themis* 1951, p. 273-305.

Castermans 1992

A.G. Castermans, *De mededelingsplicht in de onderhandelingsfase (diss. Leiden)*, Deventer: Kluwer 1992.

Castermans & Den Hollander 2013

A.G. Castermans & P.W. Den Hollander, 'Omgaan met onzekerheid', *NTBR* 2013/21, p. 185-195.

Castermans & Krans 2019

A.G. Castermans & H.B. Krans, *Samenloop (Monografieën BW nr. A21)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019.

Conaglen 2020

M. Conaglen, 'Fiduciaries', in: J. McGhee & S.T. Elliott (red.), *Snell's Equity*, London: Sweet & Maxwell 2020, p. 143-210.

Cox 2016

R.L.M. Cox, 'Proportionele aansprakelijkheid versus kansverlies – Tussen dogmatiek en praktijk', *NTBR* 2016/40, p. 271-279.

Van Dam 2000

C.C. van Dam, 'Emotioneel belang en affectieschade', *VR* 2000/37, p. 73-75.

Van Dam 2020

C.C. van Dam, *Aansprakelijkheidsrecht*, Den Haag: Boom juridisch 2020.

Davies 2020

P.S. Davies, 'Injunction', in: J. McGhee and S.T. Elliott (red.), *Snell's Equity*, Londen: Sweet & Maxwell 2020.

Davies & Virgo 2013

P.S. Davies & G. Virgo, *Maudsley & Burn's Equity and Trusts*, Oxford: OUP 2013.

Demogue 1924

R. Demogue, *Traité des Obligations en Général, Sources des Obligations, Tome IV*, Parijs: Rousseau 1924.

Deurvorst 1994

T.E. Deurvorst, *Schadevergoeding, voldoening van een redelijke gebruiksvergoeding en winstafdracht bij inbreuk op intellectuele eigendomsrechten drie vormen van geldelijk redres bij inbreuk op intellectuele eigendomsrechten in Nederland, de Verenigde Staten van Amerika en Duitsland (diss. UU)*, Deventer: Kluwer 1994.

Deurvorst 2010

T.E. Deurvorst, 'Winstafdracht, einde aan slapend bestaan van art. 6:104 BW', *VrA* 2010, afl. 3, p. 67-75.

Deurvorst, in: GS Onrechtmatige Daad

T.E. Deurvorst, 'II. Rechtsvorderingen', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Groene Serie Onrechtmatige daad*, Deventer: Wolters Kluwer.

Van Dijck 2017a

G. van Dijck, 'The Ordered Apology', *OJLS* 2017/1, p. 562-587.

Van Dijck 2017b

G. van Dijck, 'Hebben afgedwongen excuses zin?!', *NTBR* 2017/42, p. 298-302.

Van Dijk 2000

Chr.H. van Dijk, 'Onzeker causaal verband in de rechtspraak' in: A.J. Akkermans, M. Faure & T. Hartlief (red.), *Proportionele aansprakelijkheid*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2000.

Van Dijk 2013

Chr.H. van Dijk, 'Causale perikelen: het is moeilijk en zal moeilijk blijven', *TvP* 2013, afl. 3, p. 61-84.

Dijkman 2019

L. Dijkman, 'Het octrooiverbod: heilig huisje in de storm?', *BIE* 2019/4, p. 186-192.

Dijkshoorn 2011

W. Dijkshoorn, 'De leer van de redelijke toerekening: back to the eighties', *AV&S* 2011/30, p. 257-269.

Drion 1947

J. Drion, 'Een nieuwe koers in 's Hoogen Raads jurisprudentie over onrechtmatige daad', *WPNR* 1947/3992 t/m 3396, p. 245-248, 253-256, 261-261, 269-271, 277-180.

Drion 1962

H. Drion, 'Rechterlijk bevel en verbod', *RM Themis* 1962, p. 203-240.

Drion 1981

H. Drion, 'Het rechtszekerheidsargument', in: H. Drion e.a. (red.), *De hanteerbaarheid van het recht*, Zwolle: Tjeenk Willink 1981.

Edelman 2002

J. Edelman, *Gain-based damages*, Oxford: Hart Publishing 2002.

Emaus & Keirse 2013

J.M. Emaus & A.L.M. Keirse, 'Proportionele aansprakelijkheid en veroorzakingswaarschijnlijkheid', *MvV* 2013, afl. 5, p. 129-137.

Emmerich 2019

V. Emmerich, '§ 285 Herausgabe des Ersatzes', in: W. Krüger, *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB Band 2: Schuldrecht Allgemeiner Teil §§241-432*, München: Verlag C.H. Beck 2019.

Endemann 1925

F. Endemann, *Römisches Privatrecht*, Berlin & Leipzig: Walter de Gruyter 1925.

Engelhard e.a. 2009

E.F.D. Engelhard, I. Giesen, C.B.P. Mahé & M.Y. Schaub (red.), *Handhaving van en door het privaatrecht*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2009.

Van Es 2005

P.C. van Es, *De Actio Negatoria (diss. Leiden)*, Nijmegen: Wolf Legal Publishers 2005.

Van Es 2012,

P.C. van Es, 'De kat van de burens en de grenzen aan de exclusiviteit van het eigendomsrecht', *NTBR* 2012/42, p. 309-309.

Feinberg 1970

J. Feinberg, 'The nature and value of rights', *Journal of Value Inquiry* 1970, p. 243-260.

Flume 2018

J.W. Flume, '§ 249 Art und Umfang des Schadensersatzes', in: H.G. Bamberger e.a. (red), *Beck'scher Online-Kommentar*, München: C.H. Beck 2018.

Fruin 1932

H.M. Fruin, 'De tegenwoordige stand der jurisprudentie betreffende de onrechtmatigheid van artikel 1401 BW', *Rechtsgeleerd Magazijn* 1932, afl. 1, p. 1-65.

Fruytier & Burwick 2021

P.A. Fruytier & L.A. Burwick, 'De csqn-toets bij een nalaten in het licht van het arrest *Netvliesloslating*: komt bovenconform gedrag voor rekening van de laedens?', *MvV* 2021/3, p. 117-122.

Gardner 2010

J. Gardner, 'What is tort law for? Part 1. The place of corrective justice', *Law and Philosophy* 2010, afl. 1, p. 1-50.

Van Gestel 2021

R.A.J. van Gestel, 'Revitalisering van juridisch-dogmatisch onderzoek. Expliciteren van het impliciete', *NJB* 2021/280, p. 280-295.

Gielen 2017

Ch. Gielen (red.), *Kort Begrip van het Intellectuele Eigendomsrecht*, Deventer: Kluwer 2017.

Giesen 1999

I. Giesen, *Bewijslastverdeling bij beroepsaansprakelijkheid*, Deventer: Tjeenk Willink 1999.

Gillaerts & Keirse 2020

P. Gillaerts & A.L.M. Keirse, 'De verklaring voor recht, voldoende belang(rijk)?', *MvV* 2020, afl. 12, p. 409-419.

Gold 2020

A.S. Gold, *The Right of Redress*, Oxford: OUP 2020.

Goldberg 2005

J.C.P. Goldberg, 'The Constitutional Status of Tort Law: Due Process and the Right to a Law for the Redress of Wrongs', *Yale LJ* 2005, afl. 3, p. 524-627.

Goldberg & Zipursky 2014

J.C.P. Goldberg & B.C. Zipursky, 'Tort Law and Responsibility', in: J. Oberdiek (ed.), *Philosophical Foundations of the Law of Torts*, Oxford: OUP 2014.

Gras 2006

E. Gras, 'De belang-eis van art. 3:303 BW als formele regel of als kader voor substantiële toetsing', in: A.F. Salamons & G.J.P. de Vries (red.), *Pro Forma?*, Den Haag: BJu 2006.

Green 1989

L. Green, 'Law, Legitimacy and Consent', *South. Cal. L.R.* 1989, p. 795-825.

Green 2015

S. Green, *Causation in Negligence*, Oxford: Hart Publishing 2015.

Groeneveld-Tijssens 2015

N.E. Groeneveld-Tijssens, *De verklaring voor recht (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. XVIII) (diss. Tilburg)*, Deventer: Wolters Kluwer 2015.

De Grooth 1947

G. de Grooth, *Enige beschouwingen over de conflicten tussen rechtszekerheid en levend recht (oratie Leiden)*, Leiden: Universitaire Pers Leiden 1947.

Haas 2009

D. Haas, *De grenzen van het recht op nakoming (Recht & Praktijk nr. 167) (diss. Amsterdam VU)*, Deventer: Kluwer 2009.

Haas 2010

D. Haas, 'Een verklaring voor recht als vorm van genoegdoening', *MvV* 2010/6, p. 158-162.

Hart 2012

H.L.A. Hart, *The concept of law*, Oxford: Oxford University Press 2012.

Hart & Honoré 1979

H.L.A. Hart & A.M. Honoré, *Causation in the law*, Oxford: Clarendon Press 1979.

Hartlief 2000

T. Hartlief, 'Proportionele aansprakelijkheid: een introductie', in: A.J. Akkermans, M. Faure & T. Hartlief (red.), *Proportionele aansprakelijkheid*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

Hartlief 2008a

T. Hartlief 2008, 'Handhaving in het aansprakelijkheidsrecht. Op weg naar een betere samenleving?', *WPNR* 2008/6772, p. 769-777.

Hartlief 2008b

T. Hartlief, 'Handhaving met smartengeld', *AV&S* 2008/34, p. 237-247.

Hebly 2019

M.R. Hebly, *Schadevaststelling en tijd (diss. EUR)*, Den Haag: Boom juridisch 2019.

Van der Helm 2019

J.J. van der Helm, *Het rechterlijk bevel en verbod*, Deventer: Wolters Kluwer 2019.

Hermann 1970

R. Hermann, 'Afgifte van winst uit onrechtmatig handelen in het bijzonder op het terrein van de intellectuele en industriële eigendom', *RMThemis* 1970, afl. 1, p. 3-25.

Hijma 1991

Jac. Hijma, 'Van Geest/Nederlof', annotatie bij HR 21 december 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC0088, *NJ* 1991/251 (*Van Geest/Nederlof*), *AA* 1991, p. 661-667.

Hoekzema 2016

J.W. Hoekzema, 'Aansprakelijkheid voor de onbekendheid met het gebrek. Over het beperkte onderscheid tussen de kwalitatieve aansprakelijkheid voor zaken en opstallen en de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad', in: A.J. Verheij (red.), *Kwaliteit in het aansprakelijkheidsrecht* (Oldenhuis-bundel), Den Haag: Boom juridisch 2016.

Hoekzema & Oldenhuis 2019

J.W. Hoekzema & F.T. Oldenhuis, 'Aansprakelijkheid voor zaken en opstallen: van risicoaansprakelijkheid naar een 'gewone' toetsing aan de onrechtmatige daad, of toch niet?', *RMThemis* 2019, afl. 1, p. 33-38.

Hohfeld 1912

W.C. Hohfeld, 'Some Fundamental Legal Conceptions as Applied in Legal Reasoning', *Yale Law Journal* 1913, p. 16-59.

Den Hollander 2016

P.W. den Hollander, *De relativiteit van wettelijke normen (diss. Leiden)*, Den Haag: Boom juridisch 2016.

Holthuijsen-Van der Kop 2015

C.C.H.A. Holthuijsen-van der Kop, 'De redelijke toerekening en de deelregels anno 2015: een update', *WPNR* 2015/7065, p. 520-526.

Houwing 1947

Ph.A.N. Houwing, *Zekerheid omtrent het recht*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1947.

Hugenholtz/Heemskerk 2021

W. Heemskerk & P.B. Hugenholtz, *Hoofdlijnen van Nederlands Burgerlijk Procesrecht*, Dordrecht: Convoy Uitgevers 2021.

Hurd & Moore 2018

H.M. Hurd & M.S. Moore, 'The Hohfeldian analysis of rights', *American Journal of Jurisprudence*, 2018, afl. 2, p. 295-354.

Jansen 1999

N. Jansen, 'The idea of a lost chance', *OJLS* 1999, afl. 2, p. 271-296.

Jansen 2003

N. Jansen, *Die Struktur des Haftungsrechts*, Tübingen: Mohr Siebeck 2003.

Jansen 2012

K.J.O. Jansen, *Informatieplichten. Over kennis en verantwoordelijkheid in contractenrecht en buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht (diss. Leiden)*, Deventer: Kluwer 2012.

Jansen 2014

N. Jansen, 'The Idea of Legal responsibility', *OJLS* 2014/2, p. 1-32.

Jansen, in: GS Onrechtmatige daad

K.J.O. Jansen, commentaar op art. 6:163 BW, in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Groene Serie Onrechtmatige daad*, Deventer: Wolters Kluwer.

De Jong 2016

E.R. de Jong, *Voorzorgverplichtingen (diss. Utrecht)*, Den Haag: Boom juridisch 2016.

De Jong 2019

E.R. de Jong, 'Urgenda en de beoordeling van macro-argumenten', *MvV* 2019/4, p. 133-141.

De Jong & Van der Linden 2017

E.R. de Jong & T.E. van der Linden, 'Rechtspreken met oog voor macro-effecten? Een bespreking van de mogelijkheden om rekenschap te geven van macro-effecten in het aansprakelijkheidsrecht', *NTBR* 2017/2, p. 4-16.

Jourdain 2011

P. Jourdain, 'La perte d'une chance, une curiosité française', in: P. Wessner, O. Guillot & C. Muller (red.), *Pour un droit équitable, engagé et chaleureux: mélanges en l'honneur de Pierre Wessner*, Basel: Helbing Lichtenhahn 2011.

Kaser, Knütel & Lohsse 2021

S. Lohsse, *Römisches Privatrecht*, München: C.H. Beck 2021.

Keirse 2003

A.L.M. Keirse, *Schadebeperkingsplicht: Over eigen schuld aan de omvang van de schade (diss. Groningen)*, Deventer: Kluwer 2003.

Keirse 2009

A.L.M. Keirse, 'De schadevoorkomingsplicht', in: E.F.D. Engelhard, I. Giesen, C.B.P. Mahé & M.Y. Schaub (red.), *Handhaving van en door het privaatrecht*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2009.

Keirse 2012

A.L.M. Keirse, 'Het aansprakelijkheidsrecht dat ubuntu ademt', in: T. Hartlief & M. Faure (red.), *De Spier-bundel*, Deventer: Wolters Kluwer 2012.

Kerkmeester & Visscher 1999

H.O. Kerkmeester & L.T. Visscher, 'Causaal verband tussen onrechtmatige daad en schade: een nieuw pleidooi voor de leer Demogue-Besier', *WPNR* 1999/6378, p. 835-840.

Klaassen 2012

C.J.M. Klaassen, 'De dader heeft het gedaan, maar wie is de dader? Enkele opmerkingen over (het bewijs bij) causaliteitonzekerheid', in: C.J.M. Klaassen & J.S. Kortmann, *Causaliteitsperikelen*, Deventer: Kluwer 2012.

Klaassen 2017

C.J.M. Klaassen, *Schadevergoeding: algemeen, deel 2 (Monografieën BW, nr. B35)*, Deventer: Kluwer 2017.

Van Kogelenberg 2014

M. van Kogelenberg, 'Winstafroming na wanprestatie: een rechtsvergelijkende analyse', *WPNR* 2014/7031, p. 836-846.

Van Kogelenberg 2018

M. van Kogelenberg, 'Minder ruimte voor hypothetische "onderhandelingschadevergoeding" bij schadevergoeding na "breach of contract" in het Verenigd Koninkrijk', *Contracteren* 2018, afl. 4, p. 132-138.

Kolder & Oldenhuis 2017

A. Kolder & F.T. Oldenhuis, '25 jaar risicoaansprakelijkheid voor personen en zaken (1992-2017)', *WPNR* 2017/7133.

Van der Kooij 2019

D.A. van der Kooij, *Relativiteit, causaliteit en toerekening van schade (diss. EUR)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019.

Korthals-Altes 1985

E. Korthals Altes, 'De President in kort geding: rechter of dorpsoudste? Een reactie', *RMThemis* 1985/4, p. 332-334.

Kortmann 1996

S.C.J.J. Kortmann, 'Dooronderhandelen, contracteren of presteren', *WPNR* 1996/6214, p. 163-164

Kortmann 2009

J.S. Kortmann, *The Tort Law Industry*, Amsterdam: Vossiuspers 2009.

Kortmann 2012

J.S. Kortmann, 'Meervoudige causaliteit: over alternativiteit bij daders én bena-deelden', in: C.J.M. Klaassen & J.S. Kortmann, *Causaliteitsperikelen*, Deventer: Kluwer 2012.

Köster 1962

H.K. Köster, *Causaliteit en voorzienbaarheid (oratie UvA)*, Zwolle: W.E.J. Tj-eenk Willink 1962.

Koziol 2012

H. Koziol, *Basic Questions of Tort Law from a Germanic Perspective*, Wenen: Jan Sramek Verlag 2012.

Lankhorst 1992

G.H. Lankhorst, *De relativiteit van de onrechtmatige daad (diss. Leiden)*, Deven-ter: Kluwer 1992.

Lawson 1980

F.H. Lawson, *Remedies of English Law*, London: Butterworths 1980.

Van der Linden 2019

T. van der Linden, *Aanvullend Verrijgingsrecht (diss. Leiden)*, Den Haag: Boom juridisch 2019.

Lindenbergh 1999

S.D. Lindenbergh, 'De positie en de handhaving van persoonlijkheidsrechten in het Nederlandse privaatrecht', *TPR* 1999, p. 1665-1702.

Lindenbergh 2007

S.D. Lindenbergh, *Alles is betrekkelijk (oratie EUR)*, Den Haag: Boom Juridi-sche Uitgevers 2007.

Lindenbergh 2020

S.D. Lindenbergh, *Schadevergoeding: algemeen, deel 1 (Monografieën BW nr. B34)*, Deventer: Wolters Kluwer 2020.

Lindenbergh, in: T&C Burgerlijk Wetboek

S.D. Lindenbergh, 'T&C BW, commentaar op afd. 10 Boek 6 BW', in: H.B. Krans, C.J.J.M. Stolker & W.L. Valk, *Tekst & Commentaar Burgerlijk Wetboek*, Deventer: Wolters Kluwer 2021.

Linssen 2001

J.G.A. Linssen, *Voordeelsafgifte en ongerechtvaardigde verrijking. Een rechtsvergelijkende beschouwing (diss. Tilburg)*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001.

Loth 2015

M.A. Loth, 'Het juiste verstaan. Over de plaats van de hermeneutiek in een pluriforme rechtswetenschap', *AA* 2015, afl. 7/8, p. 560-567.

Van Maanen 2000

G.E. van Maanen, 'Een arrest dat shockeert: HR 9 oktober 1998', *NTBR* 1999/2, p. 47-49.

Maitland 1929

F.W. Maitland, *Equity, also, the forms of action at common law. Two courses of lectures*, Cambridge: Cambridge University Press 1929.

Martín-Casals 2015

M. Martín-Casals, 'Proportional Liability in Spain: a bridge too far?', in: M. Martín-Casals & D.M. Papayannis (red.), *Uncertain Causation in Tort Law*, Cambridge: CUP 2015.

Meijer 2007

J.W.M.K. Meijer, *Ongerechtvaardigde Verrijking. Een systematische analyse van het begrip ongerechtvaardigdheid, toegepast op kostenverhaal bij bodemsanering (diss. Rotterdam)*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2007, p. 52.

Meijers 1910

E.M. Meijers, *De taak der rechtswetenschap ten aanzien der vrije rechtspraak (oratie Leiden)*, Haarlem: H.D. Tjeenk Willink 1910.

Meijers 1958

E.M. Meijers, *De algemene begrippen van het burgerlijk recht*, Leiden: Universitaire Pers Leiden 1958.

Metzger 1997

E. Metzger, 'Actions', in: E. Metzger (red.), *A companion to Justinian's Institutes*, Londen: Gerals Duckworth & Co, 1997, p. 208-228.

Meurkens 2017

R.C. Meurkens, 'Punitive damages ter handhaving van intellectuele eigendomsrechten', *IER* 2017/34, p. 256-264.

Molengraaff 1887

W.L.P.A. Molengraaff, 'De "oneerlijke concurrentie" voor het Forum van den Nederlandschen Rechter', in: *Rechtsgeleerd Magazijn* 1887, p. 373-435.

Mommsen 1855

F. Mommsen, *Beiträge zum Obligationenrecht. Zweite Abteilung: Zur Lehre von dem Interesse*, Braunschweig: C. A. Schwetschke & Sohn (M. Bruhn) 1855.

Neuner 1931

R. Neuner, 'Interesse und Vermögensschaden', *Archiv für die civilistische Praxis* 1931, afl. 3, p. 277-314.

Nieskens-Isphording 1999

B.W.M. Nieskens-Isphording, 'Het vermogensrecht, de Hoge Raad, en de emoties van Van Maanen', *NTBR* 1999, afl. 5, p. 137-138.

Nieuwenhuis 2008

J.H. Nieuwenhuis, *Onrechtmatige daden: délits, unerlaubte Handlungen, torts*, Deventer: Kluwer 2008.

Nieuwenhuis 2010

J.H. Nieuwenhuis, 'Het dieptepunt: Plas/Valburg', *AA* 2010, p. 288-290.

Van Nispen 1978

C.J.J.C. van Nispen, *Het rechterlijk verbod en bevel (diss. Leiden)*, Deventer: Kluwer 1978.

Van Nispen 2010

C.J.J.C. van Nispen, 'Winstafgifte naar Nederlands en Beneluxrecht', *BIE* 2010, afl. 10, p. 342-346.

Van Nispen 2018

C.J.J.C. van Nispen, *Sancties in het vermogensrecht (Monografieën BW nr. A11)*, Deventer: Wolters Kluwer 2018.

Nuninga 2018

W.Th. Nuninga, 'Recht, plicht, schade, begroting', *WPNR* 2018/7189, p. 294-301.

Nuninga 2019

W.Th. Nuninga, 'Het recht op een kans', *NTBR* 2019/8, p. 41-52.

Nuninga 2020a

W.Th. Nuninga, 'Niet meer en niet minder', *MvV* 2020/6, p. 227-238.

Nuninga 2020b

W.Th. Nuninga, 'De winst van een ander', *RM Themis* 2020/4, p. 156-166.

Nuninga 2021

W.Th. Nuninga, 'Contracteren bij wijze van schadevergoeding?', *AV&S* 2021/22, p. 111-112.

Oderkerk 2015

M. Oderkerk, 'The Need for a Methodological Framework for Comparative Legal Research: Sense and Nonsense of "Methodological Pluralism" in Comparative Law', *RabelsZ* 2015/3, p. 589-623.

Oetker 2019

H. Oetker, '§ 249 Art und Umfang des Schadensersatzes', in: W. Krüger (red.), *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB Band 2: Schuldrecht Allgemeiner Teil §§241-432*, München: Verlag C.H. Beck 2019.

Örücü 2006

E. Örücü, 'Methodological aspects of comparative law', *Eur. J.L. Reform* 2006, afl. 1, p. 29-42.

Van Oven 1932

J.C. van Oven, 'Schuld en onrechtmatigheid', *WPNR* 1932/3278-3280, p. 481-483, 493-496, 509-512.

Parl. Gesch. Boek 3

C.J. van Zeben, J.W. du Pon, M.M. Olthof, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe Burgerlijk Wetboek: parlementaire stukken systematisch gerangschikt en van noten voorzien. Boek 3: Vermogensrecht in het algemeen*, Deventer: Kluwer 1981.

Parl. Gesch. Boek 5

C.J. van Zeben, J.W. du Pon, M.M. Olthof, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe Burgerlijk Wetboek: parlementaire stukken systematisch gerangschikt en van noten voorzien. Boek 5: Zakelijke rechten*, Deventer: Kluwer 1981.

Parl. Gesch. Boek 6

C.J. van Zeben, J.W. du Pon, M.M. Olthof, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe Burgerlijk Wetboek: parlementaire stukken systematisch gerangschikt en van noten voorzien. Boek 6: Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht*, Deventer: Kluwer 1981.

Parl. Gesch. Inv. Boek 6

C.J. van Zeben, J.W. du Pon, M.M. Olthof, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe Burgerlijk Wetboek: parlementaire stukken systematisch gerangschikt en van noten voorzien. Invoering boeken 3,5 en 6. Boek 6: Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht*, Deventer: Kluwer 1990.

Pels Rijcken 1978

L.D. Pels Rijcken, Annotatie bij HR 10 februari 1967, NJ 1967/212 (De Zaan/Intercoal), in: *2000 weken rechtspraak. Arresten van de Hoge Raad der Neder-*

landen gewezen in zaken, bepleit door mr. C. R. C. Wijckerhold Bisdom, advocaat, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink, 1978.

Pels Rijcken 1979

L.D. Pels Rijcken, 'Rechtszekerheid, Assepoester van de rechtsvindingstheorieën', in: *Non sine causa. Opstellen aangeboden aan prof. G.J. Scholten ter gelegenheid van zijn afscheid als hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1980.

Polak 1949

R.J. Polak, *Aanspraak en aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad (diss. Amsterdam UvA)*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1949.

Raue 2017

B. Raue, *Die dreifache Schadensberechnung. Eine Untersuchung zum deutschen und europäischen Immaterialgüter-, Lauterkeits- und Bürgerlichen Recht*, Baden Baden: Nomos 2017, p. 278-279

Van Reenen 1995

T.P. van Reenen, 'Major theoretical problems of modern comparative legal methodology (1): the nature and role of the tertium comparationis', *Comp. & Int'l L.J. S. Afr.* 1995, p. 175-199.

De Rey 2019a

S. de Rey, *Herstel in natura*, Brugge: Die Keure 2019.

De Rey 2019b

S. de Rey, 'Schadevergoeding anders dan in geld: cash is not always king', *NTBR* 2019/31, p. 201-208.

Rodenburg 1985

Rodenburg, *Misbruik van bevoegdheid (Mon. Nieuw BW A4)*, Deventer: Kluwer 1985.

Schäfer 2020

F.L. Schäfer, '§687 Unechte Geschäftsführung', in: M. Hensler (red.), *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB Band 6: Schuldrecht Besonderer Teil III §§631-704*, München: Verlag C.H. Beck 2020.

Van Schaick 2016

A.C. van Schaick, 'Het ontruimingskortgedingvonnis', *NTBR* 2016/48, p. 329-333.

Scharen 2019

U. Scharen, 'The Practice of Claiming Injunctive Relief for Patent Infringement in Germany', *Journal of Intellectual Property Law & Practice* 2019, p. 112-126.

Schauer 2019

F. Schauer, *The force of law*, Cambridge (MA): Harvard University Press 2015.

Schelhaas 2017

H.N. Schelhaas, *Redelijkheid en billijkheid (Monografieën BW nr. A5)*, Deventer: Wolters Kluwer 2017.

Van Schilfgaarde 1978

P. van Schilfgaarde, 'Vage normen', *WPNR* 1993/6078, p. 61-62.

Schlechtriem 2001

P. Schlechtriem, *Restitution und Bereicherungsausgleich in Europa: eine rechtsvergleichende Darstellung. Bd. II.*, Tübingen: Mohr-Siebeck 2001.

Scholten 1899

P. Scholten, *Schadevergoeding buiten overeenkomst en onrechtmatige daad (diss. Amsterdam)*, Amsterdam: Scheltema & Holkema 1899.

Scholten 1919

P. Scholten, 'Nog eens het arrest over de onrechtmatige daad', *WPNR* 1919/2568, p. 105-107.

Schut 1963

G.H.A. Schut, *Rechterlijke verantwoordelijkheid en wettelijke aansprakelijkheid (diss. Amsterdam VU)*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1963.

Schut 1969

G.H.A. Schut, 'Schuld en risico', *WPNR* 1969/5045, p. 296-273.

Schut 1985

G.H.A. Schut, 'Redactionele aantekeningen. De President in kort geding: rechter of dorpsoudste?', *RMThemis* 1985, afl. 2, p. 145-149.

Schrage 1977

E.J.H. Schrage, *Actio en subjectief recht. Over Romeinse en middeleeuwse wortels van een modern begrip (oratie Amsterdam VU)*, Amsterdam: Vrije Universiteit 1977.

Schrage 2019

E.J.H. Schrage, *Misbruik van bevoegdheid (Monografieën BW nr. A4)*, Deventer: Wolters Kluwer 2019.

Schwab 2020

M. Schwab, '§812 Herausgabeanspruch', in: M. Habersack (red.), *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch: BGB Band 7: Schuldrecht Besonderer Teil IV §§631-704. Partnergesellschaftsgesetz. Produkthaftungsgesetz*, München: Verlag C.H. Beck 2020.

Shavell 1999

S. Shavell, 'The Level of Litigation: Private Versus Social Optimality of Suit and of Settlement', *International Review of Law and Economics* 1999, p. 99-115.

Sieburgh 2010

C.H. Sieburgh, 'Gerechtigheid en rechtshandhaving', *WPNR* 2010/6843, p. 388-395.

Skitka 2010

L.J. Skitka, 'The psychology of moral conviction', *Social and personality psychology compass*, 2010, p. 267-281.

Skitka e.a. 2021

L.J. Skitka, B.E. Hanson, G.S.Morgan & D.C. Wisneski, 'The psychology of moral conviction', *Annual Review of Psychology* 2021, p. 247-366.

Smith 2009

C. Smith, 'Het normatieve karakter van de rechtswetenschap: recht als oordeel', *Rechtsfilosofie & Rechtstheorie* 2009, afl. 3, p. 202-225.

Smith 2014

L. Smith, 'Fiduciary Relationships: Ensuring the Loyal Exercise of Judgement on Behalf of Another', *LQR* 2014, afl. 4, p. 608-634.

Smith 2019

S.A. Smith, *Rights, wrongs, and injustices*, Oxford: OUP 2019.

Smits 1940

P.H. Smits, 'Aantasting en uitoefening van subjectieve rechten in hare beteekenis voor de onrechtmatige daad (I)-(III)', *WPNR* 1940/3688-3690, p. 373-379, 385-389, 397-402.

Spier 1994

J. Spier, 'Opkomst en ondergang van de vordering tot winstafdracht', *NTBR* 1994, afl. 4, p. 89-92.

Spierings 2016

C. Spierings, *De eenzijdige rechtshandeling (Onderneming en recht nr. 89) (diss. Nijmegen)*, Deventer: Wolters Kluwer 2016.

Stevens 2007

R. Stevens, *Torts and rights*, Oxford: OUP 2007.

Stolker 1988

C.J.J.M. Stolker, 'Besef als vereiste voor vergoeding van immateriële schade', *RMThemis* 1988, p. 3-29.

Stolker 2003

C.J.J.M. Stolker, 'Ja, geléerd zijn jullie wel. Over de status van de rechtswetenschap', *NJB* 2003, afl. 15, p. 766-778.

Stolp 2007

M.M. Stolp, *Ontbinding, schadevergoeding en nakoming. De remedies voor wanprestatie in het licht van de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit (Recht & Praktijk nr. 151) (diss. Nijmegen)*, Deventer: Kluwer 2007.

Suijling 1927

J.Ph. Suijling, *Inleiding tot het burgerlijk recht. 1^e stuk – 1^e gedeelte*, Haarlem: De erven F. Bohn 1927.

Suijling 1928

J.Ph. Suijling, *Inleiding tot het burgerlijk recht. 1^e stuk – 2^e gedeelte*, Haarlem: De erven F. Bohn 1928.

Tjong Tjin Tai 2006

T.F.E. Tjong Tjin Tai, *Zorgplichten en zorgethiek (diss. Amsterdam UvA)*, Deventer: Kluwer 2006.

Tjong Tjin Tai 2012

T.F.E. Tjong Tjin Tai, *De schadestaatprocedure (Burgerlijk Proces & Praktijk nr. 14)*, Deventer: Kluwer 2012.

Tjong Tjin Tai 2016a

T.F.E. Tjong Tjin Tai, 'Schade, causaliteit, en schadebegroting', *WPNR* 2016/7108, p. 383-387.

Tjong Tjin Tai 2016b

T.F.E. Tjong Tjin Tai, 'Schadebegroting, verlies van een kans en proportionele aansprakelijkheid', *NJB* 2016/1605, p. 2239-2244.

Tyler 2006

T.R. Tyler, *Why people obey the law*, Princeton: Princeton University Press 2006.

Uijtenbroek e.a. 2008

E.M. Uijtenbroek, A.J. Akkermans, J.E. Hulst & K.A.P.C. van Wees., 'Excuses in het privaatrecht', *WPNR* 2008/6772, p. 778-784.

Van & Wijne 2012

A.J. Van & R.P. Wijne, 'Lies, damned lies, and statistics', *TVP* 2012, afl. 1, p. 16-24.

Van Velthoven 2018a

B.C.J. van Velthoven, 'Verlies van een kans en proportionele aansprakelijkheid: verschillende figuren voor verschillende gevallen? (I)', *NTBR* 2018/11, p. 72-79.

Van Velthoven 2018b

B.C.J. van Velthoven, 'Verlies van een kans en proportionele aansprakelijkheid: verschillende figuren voor verschillende gevallen? (II)', *NTBR* 2018/15, p. 102-112.

Verdam 2020

B.T. Verdam, 'Toepassing van de Heusdense vordering in de lagere rechtspraak: a bumpy ride', *WPNR* 2020/7278, p. 285-293.

Verheij 2002

A.J. Verheij, *Vergoeding van immateriële schade wegens aantasting in de persoon*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2002.

Verheij 2020

A.J. Verheij, 'EBI-arrest: een nieuwe koers', *NJB* 2020, afl. 12, pp. 824-831.

Verkade 2016

D.W.F. Verkade, *Oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten*, Deventer: Kluwer 2016.

Visscher 2009

L. Visscher, 'Rechtseconomische beschouwingen over rechtshandhaving', in: E.F.D. Engelhard, I. Giesen, C.B.P. Mahé & M.Y. Schaub (red.), *Handhaving van en door het privaatrecht*, Den Haag: Boom Juridische Uitgevers 2009.

Wagner 2005

H. Wagner, 'Economic Analysis of Cross-Border Legal Uncertainty: The Example of the European Union', in: J. Smits (ed.), *The Need for a European Contract Law. Empirical and Legal Perspectives*, Groningen: Europa Law Publishing 2005.

Weinrib 2012a

E.J. Weinrib, *The idea of private law*, Oxford: OUP 2012.

Weinrib 2012b

E.J. Weinrib, *Corrective justice*, Oxford: OUP 2012.

Westerouen van Meeteren 1919

P.M. Westerouen van Meeteren, *De dwangsom (astreinte) in het Nederlandsch recht (diss. Amsterdam UVA)*, Baarn: Oranje Nassau 1919.

Van der Wiel 2007

B.T.M. van der Wiel, 'Looking for trouble. Aansprakelijkheid voor onzekere gevaren', in: A.L.M. Keirse e.a. (red.), *Nieuwe risico's, nieuwe claimgebieden (Inleidingen gehouden op het symposium van de Vereniging van Letselschade Advocaten 2007)*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2007.

Van der Wiel 2017

B.T.M. van der Wiel, 'Voorzorgverplichtingen. Over aansprakelijkheidsrechtelijke normstelling voor onzekere risico's', *MvV* 2017, afl. 1, p. 14-18.

De Wijckerslooth 1993

J.L. de Wijckerslooth, 'Het recht gaat aan constructies ten onder', *RM Themis* 1993, afl. 7, p. 316-324.

Wijne 2015

R.P. Wijne, 'Proportional liability and loss of chance in the Netherlands: difference, chances, problems and an opportunity', *Professional Negligence* 2015, afl. 2, p. 49-67.

Wijne 2017

R.P. Wijne, *De geneeskundige behandelingsovereenkomst (Mon. BW nr. B87)*, Deventer: Wolters Kluwer 2017.

Windscheid 1856

B. Windscheid, *Die Actio des römischen Civilrechts, vom Standpunkte des heutigen Rechts*, Düsseldorf: Buddeus 1856.

Wintgens 1994

L.J. Wintgens, 'Zeker weten? Enkele rechtsfilosofische en rechtstheoretische opmerkingen over rechtszekerheid', *RW* 1993-1994, p. 1077-1090.

Wissink 2002

M.H. Wissink, 'De emancipatie van artikel 6:212 BW', in: M.H. Wissink & W.H. van Boom, *Aspecten van ongerechtvaardigde verrijking*, Deventer: Kluwer 2002.

Worthington

S. Worthington, *Equity*, Oxford: OUP 2003.

Zakrzewski 2006

R.A. Zakrzewski, *Remedies reclassified*, Oxford: OUP 2006.

Zevenbergen 1917

W. Zevenbergen, 'Over het vraagstuk der causaliteit in art. 1401 B.W.', *Rechtsgeleerd Magazijn* 1917, p. 30-86.

Zippro 2009

E.J. Zippro, *Privaatrechtelijke handhaving van het mededingingsrecht (diss. Leiden)*, Deventer: Wolters Kluwer 2009.

Zwalve 1995

W.J. Zwalve, 'Zaakwaarneming en ongerechtvaardigde verrijking', *NTBR* 1995, afl. 7, p. 157-163.

Zweigert & Kötz 1998

K. Zweigert & H. Kötz, *Introduction to comparative law*, Oxford: OUP 1998.

Rechtspraak

NEDERLAND

Hoge Raad

- HR 13 maart 1903, *W* 7899 (*Rotterdam/Boels*)
- HR 16 juni 1911, *W* 9194 (*Suikerman/Staat*)
- HR 13 juni 1913, *W* 9531 (*Maatschappij van de Weldadigheid/Nicola*)
- HR 13 november 1914, ECLI:NL:HR:1914:27, *NJ* 1915/98, m.nt. E.M. Meijers (*Kieft/Otjes*)
- HR 3 februari 1927, ECLI:NL:HR:1927:183, *NJ* 1927/636, m.nt. E.M. Meijers (*Haagsche Post/Ligterink*)
- HR 17 januari 1930, ECLI:NL:HR:1930:256, *NJ* 1930/573, m.nt. E.M. Meijers (*Ontvanger/Spaarbank*)
- HR 18 november 1937, ECLI:NL:HR:1937:AG1898, *NJ* 2938/269, m.nt. E.M. Meijers (*Engelse Kolenstaking*)
- HR 4 maart 1938, ECLI:NL:HR:1938:262, *NJ* 1938/948, m.nt. P. Scholten (*AVRO/BUMA*)
- HR 29 januari 1943, ECLI:NL:HR:1943:AG1934, *NJ* 1943/198
- HR 19 maart 1943, ECLI:NL:HR:1943:66, *NJ* 1943/312 (*Voorste Stroom VI*)
- HR 18 augustus 1944, ECLI:NL:HR:1944:26, *NJ* 1944-45/598 (*Gemeente Alkmaar/Provincie Noord-Holland*)
- HR 19 december 1952, ECLI:NL:HR:1952:AG1997, *NJ* 1953/642, m.nt. Ph.A.N. Houwing (*Voorste Stoom VII*)
- HR 9 december 1955, ECLI:NL:HR:1955:47, *NJ* 1956/157, m.nt. Rutten (*Boogaard/Vesta*)
- HR 22 maart 1957, ECLI:NL:HR:1957:33, *NJ* 1958/478 (*Van 't Hoofd/Coca Cola*)
- HR 15 november 1957, ECLI:NL:HR:1957:AG2023, *NJ* 1958/67, m.nt. L.E.H. Rutten (*Baris/Riezenkamp*)
- HR 17 januari 1958, ECLI:NL:HR:1958:AG2051, *NJ* 1961/568 (*Beukers/Dorenbos*)

- HR 16 juni 1961, ECLI:NL:HR:1961:137, *NJ* 1961/444, m.nt. L.E.H. Rutten (*Telefoonkabel*)
- HR 27 april 1962, ECLI:NL:HR:1962:121, *NJ* 1962/254, m.nt. J.H. Beekhuis (*Holst/Philips*)
- HR 14 juni 1963, ECLI:NL:HR:1963:AC3603, *NJ* 1965/82, m.nt. J.H. Beekhuis (*EZH/Bailey I*)
- HR 13 december 1963, ECLI:NL:HR:1963:61, *NJ* 1964/449, m.nt. G.J. Scholten (*Schreuder/Driesten*)
- HR 3 januari 1964, ECLI:NL:HR:1964:13, *NJ* 1964/445, m.nt. G.J. Scholten (*Lexington*)
- HR 5 november 1965, ECLI:NL:HR:1965:AB7079, *NJ* 1966/136, m.nt. G.J. Scholten (*Kelderluik*)
- HR 18 februari 1966, ECLI:NL:HR:1966:AC4633, *NJ* 1966/208, m.nt. G.J. Scholten (*Klokkenspel*)
- HR 17 november 1967, ECLI:NL:HR:1967:AC4789, *NJ* 1968/42, m.nt. G.J. Scholten (*Pos/Van den Bosch*)
- HR 27 juni 1969, ECLI:NL:HR:1969:AC4946, *NJ* 1969/365, m.nt. D.J. Veegens (*Carl Zeiss Jena/Jenaer Glaswerk*)
- HR 17 april 1970, ECLI:NL:HR:1970:AC5012, *NJ* 1971/89, m.nt. Ph.A.N. Houwing (*Kuipers/De Jongh*)
- HR 13 juni 1975, ECLI:NL:HR:1975:AC3080, *NJ* 1975/509, m.nt. Scholten (*Amercentrale*)
- HR 21 april 1978, ECLI:NL:HR:1978:AH8582, *NJ* 1979/194, m.nt. W.H. Heemskerk
- HR 18 mei 1979, ECLI:NL:HR:1979:AC6579, *NJ* 1979/480, m.nt. L. Wichers Hoeth (*Maxis/Boekhandelaren*)
- HR 2 november 1979, ECLI:NL:HR:1979:AB7349, *NJ* 1989/77, m.nt. Scholten (*Versluis/Ziekenzorg*)
- HR 13 februari 1981, ECLI:NL:HR:1981:AC2891, *NJ* 1981/456, m.nt. C.J.H. Brunner (*Heesch/Reijs*)
- HR 7 mei 1982, ECLI:NL:HR:1982:AG4377, *NJ* 1983/478, m.nt. C.J.H. Brunner (*Trechsel/Lameris*)
- HR 18 juni 1982, ECLI:NL:HR:1982:AG4405, *NJ* 1983/723, m.nt. Brunner (*Plas/Valburg*)
- HR 23 oktober 1987, ECLI:NL:HR:1987:AD0018, *NJ* 1988/1017, m.nt. C.J.H. Brunner (*VSH/Shell*)
- HR 11 november 1983, ECLI:NL:HR:1983:AG4688, *NJ* 1984/331
- HR 27 januari 1984, ECLI:NL:HR:1984:AG4748, *NJ* 1984/536, m.nt. Van der Grinten (*Bedrijfsvereniging/Van den Akker*)
- HR 16 november 1984, ECLI:NL:HR:1984:AG4901, *NJ* 1985/547, m.nt. L. Wichers Hoeth, W.H. Heemskerk (*Ciba Geigy/Voorbraak*)
- HR 8 februari 1985, ECLI:NL:HR:1985:AG4961, *NJ* 1986/137, m.nt. C.J.H. Brunner (*Renteneurose*)
- HR 29 maart 1985, ECLI:NL:HR:1985:AG4987, *NJ* 1985/592, m.nt. L. Wichers Hoeth (*Konsumenten Kontakt/Electrorama*)
- HR 29 maart 1985, ECLI:NL:HR:1985:AG4992, *NJ* 1986/84, m.nt. W.L. Haardt (*M'Barek/Van der Vloodt*)

- HR 24 mei 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC8901 *NJ* 1987/1, m.nt. C.J.H. Brunner & E.A. Alkema (*Gebiedsverbod*)
- HR 28 juni 1985, ECLI:NL:HR:1985:AC8976, *NJ* 1986/356, m.nt. M. Scheltema (*Claas/Van Tongeren*)
- HR 27 november 1987, ECLI:NL:HR:1987:AD0091, *NJ* 1988/722, m.nt. D.W.F. Verkade (*Chloe/Peeters*)
- HR 4 november 1988, ECLI:NL:HR:1988:AB8922, *NJ* 1989/854, m.nt. C.J.H. Brunner (*Schols-Pelzers/Heijmen*)
- HR 26 januari 1990, ECLI:NL:HR:1990:AD1019, *NJ* 1990/794, m.nt. C.J.H. Brunner (*Staat/B*)
- HR 23 februari 1990, ECLI:NL:HR:1990:AD1044, *NJ* 1990/664, m.nt. D.W.F. Verkade (*SKF/Hameco*)
- HR 12 oktober 1990, ECLI:NL:HR:1990:AC2674, *AA* 1991/4, m.nt. Jac. Hijma (*Geerts/Ten Dam*)
- HR 9 november 1990, ECLI:NL:HR:1990:AC1103, *NJ* 1991/26 (*Speeckaert/Gradener*)
- HR 16 november 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC0045, *NJ* 1991/55
- HR 23 november 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC0055, *NJ* 1991/92 (*Joeman/Staat*)
- HR 12 april 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0206, *NJ* 1991/434 (*Unico/Harteman*)
- HR 3 april 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC0562, *NJ* 1992/396 (*De Swaen*)
- HR 29 januari 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC0845, *NJ* 1994/172, m.nt. P. van Schilfgaarde (*Vermobo/Van Rijswijk*)
- HR 4 juni 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC0986, *NJ* 1993/659, m.nt. D.W.F. Verkade
- HR 8 juni 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1002, *NJ* 1994/347, m.nt. C.J.H. Brunner & E.A. Alkema (*HIV-test*)
- HR 25 juni 1993, ECLI:NL:HR:1993:AD1907, *NJ* 1993/686, m.nt. P.A. Stein (*Cijsouw/De Schelde*)
- HR 1 juli 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1034, *NJ* 1995/43, m.nt. C.J.H. Brunner (*Den Haag/v. Schravendijk*)
- HR 29 oktober 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1116, *NJ* 1994/107 (*Van Loon/Blaauwbroek (Kraaiende Hanen)*)
- HR 24 december 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC1202, *NJ* 1995/421, m.nt. C.J.H. Brunner (*Waeyen-Scheers/Naus*)
- HR 20 mei 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1367, *NJ* 1994/652, m.nt. H.E. Ras (*Van Weezenbeek/Het Financieele Dagblad*)
- HR 9 december 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1576, *NJ* 1996/403, m.nt. Brunner (*Zwiepende tak*)
- HR 19 mei 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1731, *NJ* 1995/531 (*Ordelmans/Lademo*)
- HR 1 december 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1899, *NJ* 1996/510, m.nt. D.W.F. Verkade (*Intres/Walt Disney*)
- HR 15 december 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1919, *NJ* 1996/509, m.nt. D.W.F. Verkade (*Procter & Gamble/Kimberly-Clark*)
- HR 26 januari 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC1976, *NJ* 1996/607, m.nt. W.M. Kleijn (*Dicky Trading II*)

- HR 15 maart 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2018, *NJ* 1997/3, m.nt. E.J.H. Schrage (*Van der Tuuk Adriani/Batelaan*)
- HR 14 juni 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZC2105, *NJ* 1997/481, m.nt. H.J. Snijders (*De Ruijterij/MBO*)
- HR 11 april 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2343, *NJ* 1998/240, m.nt. M. Scheltema (*Focke/gemeente Middelburg*)
- HR 24 oktober 1997, ECLI:NL:HR:1997:AM1905, *NJ* 1998/257, m.nt. P.A. Stein (*Baijings/mr. H*)
- HR 15 mei 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2654, *NJ* 1998/624 (*Vehof-Vasters/Helvetia*)
- HR 2 oktober 1998, ECLI:NL:1998:ZC2720, *NJ* 1999/682, m.nt. J.B.M. Vranken
- HR 9 oktober 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZC2735, *NJ* 1998/853 (*Van Aalten/VU*)
- HR 14 april 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA5519, *NJ* 2000/489, m.nt. D.W.F. Verkade (*Danestyle/HBS*)
- HR 12 mei 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA5784, *NJ* 2001/300, m.nt. Jac. Hijma (*Jansen/Jansen*)
- HR 5 januari 2001, ECLI:NL:HR:2001:AA9311, *NJ* 2001/79 (*Multi Vastgoed/Nethou*)
- HR 25 maart 2001, ECLI:NL:HR:2011:BP2310, *NJ* 2011/139 (*Hoogheemraadschap Rijnland*)
- HR 8 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD8178, *NJ* 2003/706, m.nt. G.R.J. de Groot (*Pharmacia/Cosmétique I*)
- HR 5 april 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD8183, *NJ* 2003/356, m.nt. Ch. Gielen
- HR 29 november 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE7345, *NJ* 2004/304 (*TFS c.s./Nederlandse Spoorwegen c.s.*)
- HR 29 november, ECLI:NL:HR:2002:AE7351, *NJ* 2004/305, m.nt. Asser (*Kastelijn/Gemeente Achtkarspelen*)
- HR 28 maart 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF3067, *NJ* 2003/389 (*V./Branderhorst*)
- HR 9 mei 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF4606, *NJ* 2005/168, m.nt. Asser (*Beliën/Noord-Brabant*)
- HR 19 maart 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO1299, *NJ* 2004/307, m.nt. W.D.H. Asser (*Slapende patiënt*)
- HR 19 maart 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO0903, *NJ* 2007/585, m.nt. P. Vlas (*Philips/Postech*)
- HR 7 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO2786, *NJ* 2005/76, m.nt. C.J.H. Brunner (*A/Hiddema*)
- HR 7 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO7808, *NJ* 2006/28, m.nt. Jac. Hijma (*Duwbak Linda*)
- HR 15 april 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS5238, *NJ* 2006/55, m.nt. Ch. Gielen (*Euromedica/Merck*)
- HR 12 augustus 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT7337, *NJ* 2005/467 (*CBB/JPO*)
- HR 30 september 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR7928, *NJ* 2007/154, m.nt. J.B.M. Vranken (*Koker/Cornelius*)

- HR 25 november 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU4019, *NJ* 2009/550, m.nt. P.B. Hugenholtz (*Lycos/Pessers*)
- HR 24 maart 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU7935, *NJ* 2009/485, m.nt. M.R. Mok (*Pharmacia/Cosmétique II*)
- HR 31 maart 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU6092, *NJ* 2011/250, m.nt. T.F.E. Tjong Tjin Tai (*Nefalit/Karamus*)
- HR 19 januari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ6541, *NJ* 2007/63 (*Kranendonk*)
- HR 16 februari 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ0419, *NJ* 2007/256, m.nt. J.M.M. Maeijer (*Tuin Beheer*)
- HR 13 april 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ8751, *NJ* 2008/576, m.nt. J.B.M. Vranken (*Iraanse Vluchteling*)
- HR 15 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA1414, *NJ* 2007/621, m.nt. Haak (*Fernhout/Essent*)
- HR 25 april 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC5603, *NJ* 2008/262 (*Frieslandhallen*)
- HR 5 december 2008, ECLI:NL:HR:2008:BE9998, *NJ* 2009/387, m.nt. J.B.M. Vranken (*Rijnstate/Reuvers*)
- HR 4 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ7320, *NJ* 2010/67, m.nt. M.R. Mok (*Nabbe/Staalbankiers*)
- HR 11 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BK0859, *NJ* 2010/3 (*Velic/Lemmen*)
- HR 26 maart 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL0539, *NJB* 2010/804 (*Makelaar*)
- HR 18 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM0893, *NJ* 2015/32, m.nt. T. Hartlief (*Doerga/Ymere*)
- HR 18 juni 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL9662, *NJ* 2015/33, m.nt. T. Hartlief (*Setel NV/AVR Holding NV*)
- HR 17 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BN6236, *NJ* 2012/155, m.nt. T. Hartlief (*Wilnis*)
- HR 24 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO1799, *NJ* 2011/251, m.nt. T.F.E. Tjong Tjin Tai (*Fortis/Bourgonje*)
- HR 11 januari 2011, ECLI:NL:HR:2013:BX9830, *NJ* 2013/48 (*Griffioen/De Groot*)
- HR 29 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ2935, *NJ* 2011/191 (*Bouwcombinatie/Liander*)
- HR 8 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ1703, *NJ* 2011/373 (*Thuiskopie/Heldt*)
- HR 8 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ4372, *NJ* 2011/464, m.nt. M.R. Mok (*Gemeente Den Haag/Perdaems*)
- HR 28 oktober 2011, ECLI:NL:HR:2011:BQ5986, *NJ* 2012/495, m.nt. F.M.J. Verstijlen (*Ponzi scheme*)
- HR 14 januari 2012, ECLI:NL:HR:2011:BO3521, *NJ* 2012/88, m.nt. F.M.J. Verstijlen (*Van der Plas/Janssens*)
- HR 24 februari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BV0472, *NJ* 2012/143
- HR 29 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1519, *NJ* 2012/410 (*Blauw oog*)
- HR 26 oktober 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0357, *NJ* 2013/219, m.nt. M.M. Mendel (*Reaal/Athlon*)

- HR 9 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX0737, *NJ* 2014/480, m.nt. W.D.H. Asser
- HR 30 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX7487, *NJ* 2012/689 (*Paalrot*)
- HR 21 december 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX7491, *NJ* 2013/237, m.nt. S.D. Lindenbergh (*Deloitte/Hassink*)
- HR 11 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BX7579, *NJ* 2013/47 (*Gemeente Amsterdam/Have Onroerend Goed c.s.*)
- HR 1 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY6755, *NJ* 2013/142 (*Greenib Car/Van Dam*)
- HR 24 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ1782, *NJ* 2013/540, m.nt. J.L.R.A. Huydecoper (*Credit Suisse/Subway*)
- HR 14 juni 2013, ECLI:NL:HR:2013:CA2788, *NJ* 2015/112, m.nt. P.B. Hugenholtz (*Tirion/Cruiff*)
- HR 3 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2895, *NJ* 2014/429 (*Swinkels/Saint-Gobain*)
- HR 29 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1406, *NJ* 2015/267 (*Gerhardus Beheer*)
- HR 19 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1683, *NJ* 2016/1, m.nt. T.F.E. Tjong Tjin Tai (*Overzee/Zoeterwoude*)
- HR 3 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1112, *NJ* 2016/291 (*Wevers/Hengelo*)
- HR 17 juni 2016, ECLI:NL:HR:2016:1229, *RvdW* 2016/717 (*Ymere/Een arts*)
- HR 23 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2987, *NJ* 2017/133, m.nt. S.D. Lindenbergh (*Netvliesloslating*)
- HR 6 januari 2017, ECLI:NL:HR:2017:18, *NJ* 2017/62 (*UWV*)
- HR 10 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:208, *NJ* 2017/134, m.nt. S.D. Lindenbergh (*Donata/New India*)
- HR 10 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:214, *NJ* 2018/115 (*Avi Cranes/X*)
- HR 17 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:273, *NJ* 2017/115
- HR 17 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:275, *NJ* 2017/215, m.nt. P. van Schilfgaarde (*Hyka/Le Roux*)
- HR 24 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:309, *NJ* 2018/141, m.nt. H.J. Snijders (*Gemeente Heusden/X*)
- HR 27 oktober 2017, ECLI:NL:HR:2017:2786, *NJ* 2017/422 (*X/AZM*)
- HR 15 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3145, *NJ* 2018/193, m.nt. S.D. Lindenbergh (*Liander/Heiloo*)
- HR 22 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:981, *RvdW* 2018/760 (*Boekel & Houthoff/X*)
- HR 13 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1176, *NJ* 2020/7, m.nt. J.L. Smeehuijzen (*NVM-meetinstructie I*)
- HR 9 november 2018, ECLI:NL:HR:2018:2067, *NJ* 2018/464, m.nt. F.M.J. Verstijlen
- HR 22 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:269, *NJ* 2020/8, m.nt. J.L. Smeehuijzen (*NVM-meetinstructie II*)
- HR 15 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:354, *NJ* 2019/409, m.nt. L.A.D. Keus (*Zuid-Holland/Boskalis*)
- HR 15 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:376, *NJ* 2019/162, m.nt. S.D. Lindenbergh (*EBI*)

- HR 28 juni 2019, ECLI:NL:HR:2019:1042, *NJB* 2019/1563
- HR 19 juli 2019, ECLI:NL:HR:2019:1278, *NJ* 2020/391, m.nt. J. Spier (*Aardbevingsschade Groningen I*)
- HR 20 september 2019, ECLI:NL:HR:2019:1409, *NJ* 2020/233, m.nt. S.D. Lindenbergh (*Alphen aan den Rijn*)
- HR 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2006, *NJ* 2020/41, m.nt. J. Spier (*Urgenda*)
- HR 10 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:27, *NJ* 2020/45 (*Reaal/ATF*)
- HR 10 januari 2020, ECLI:NL:HR:2020:28, *NJ* 2020/121, m.nt. T.F.E. Tjong Tjin Tai (*Deutsche Bank/X*)
- HR 21 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:315, *NJ* 2020/247, m.nt. S.D. Lindenbergh (*Liander/Meeùs*)
- HR 26 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:461, *NJ* 2021/127 (*ISG/Natwest*)
- HR 15 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1534, *RvdW* 2021/1013 (*Aardbevingsschade Groningen II*)

Parket

- Concl. A-G R.B. Ledeboer bij HR 13 november 1914, ECLI:NL:HR:1914:27, *NJ* 1915/98 (*Kieft/Otjes*)
- Concl. A-G L.C. Besier bij HR 25 mei 1928, ECLI:NL:HR:1928:100, *NJ* 1928, p. 1688, m.nt. Meijers (*De Marchant et d'Ansembourg*)
- Concl. A-G Asser ECLI:NL:PHR:1987:AD0091, bij HR 27 november 1988, *NJ* 1988/722, m.nt. L. Wichers Hoeth (*Chloé/Peeters*)
- Concl. A-G Asser, ECLI:NL:PHR:1990:AD1044, bij HR 23 februari 1990, *NJ* 1990/664, m.nt. D.W.F. Verkade (*SKF/Hameco*)
- Concl. A-G Verkade, ECLI:NL:PHR:2005:AS5238, bij HR 15 april 2005, *NJ* 2006/55, m.nt. Ch. Gielen (*Euromedica/Merck*)
- Concl. A-G Huydecoper, ECLI:NL:PHR:2010:BM0140, bij HR 4 juni 2010, *RvdW* 2010/708
- Concl. A-G J. Spier, ECLI:NL:PHR:2011:BT7193, bij HR 23 november 2011, *NJ* 2012/377, m.nt. P. van Schilfgaarde (*Palthe/DNB en AFM*)
- Concl. Plv. P-G F.F. Langemeijer & A-G M.H. Wissink, ECLI:NL:PHR:2019:887, bij HR 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2006, *NJ* 2020/41, m.nt. J. Spier (*Urgenda*)

Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

- ABRvS 15 december 2004, ECLI:NL:RVS:2004:AR7587, *Gst.* 2005/75 (*Amelandse Benzinepomp*)
- ABRvS 28 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3462, *Gst.* 2017/51, m.nt. Boesveld (*Biolicious*)
- ABRvS 11 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4163, *AB* 2020/199 (*X/Staatssecretaris V&J*)

Gerechtshoven

- Hof Amsterdam 4 januari 1996, ECLI:NL:GHAMS:1996:AB8629, *NJ* 1997/213 (*Baby Ruth*)
- Hof Arnhem 13 november 2012, ECLI:NL:GHARN:2012:BY4601 (*X/Stichting Eigen Haard*)

- Hof Den Haag 21 november 2002, ECLI:NL:GHSHE:2002:AF1696 (*Regionale Economische Ontwikkeling Midden-Limburg BV/Uitgeversmaatschappij de Limburger*)
- Hof Leeuwarden 20 april 2005, ECLI:NL:GHLEE:2005:AT7080
- Hof 's-Hertogenbosch 28 februari 2012, ECLI:NL:GHSHE:2012:BV7721 (*X/Stichting Trudo*)
- Hof 's-Hertogenbosch 1 mei 2012, ECLI:NL:GHSHE:2012:BW5415
- Hof 's-Gravenhage 5 juni 2012, ECLI:NL:GHSGR:2012:BW7839
- Hof Arnhem-Leeuwarden 9 juli 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:4977, *JA* 2013/161
- Hof Amsterdam 28 januari 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:222 (*Particuliere verhuurder/Huurder*)
- Hof 's-Hertogenbosch 4 maart 2014, ECLI:NL:GHSHE:2014:602
- Hof Amsterdam 26 augustus 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:3556
- Hof Arnhem-Leeuwarden 31 oktober 2014, ECLI:NL:GHARL:2014:8469 (*Korterink/Staat*)
- Hof Arnhem-Leeuwarden 3 maart 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:1520, *NJF* 2014/411
- Hof Arnhem-Leeuwarden 31 maart 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:2350, *JA* 2015/77, m.nt. J. Laumen-De Valk
- Hof Den Haag 21 april 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:876 (*Netvliesloslating*)
- Hof 's-Hertogenbosch 20 oktober 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:4163, *GJ* 2016/1, m.nt. R.P. Wijne
- Hof 's-Hertogenbosch 9 juni 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:2080
- Hof 's-Hertogenbosch 16 juni 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:2165
- Hof 's-Hertogenbosch 23 juni 2015, ECLI:NL:GHSHE:2015:2278
- Hof Arnhem-Leeuwarden 1 maart 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:2005
- Hof Amsterdam 13 september 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:3741
- Hof 's-Hertogenbosch 25 oktober 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:4747, *NJF* 2016/499
- Hof Arnhem-Leeuwarden 1 november 2016, ECLI:NL:GHARL:2016:8789
- Hof Den Haag, 8 november 2016, ECLI:NL:GHDHA:2016:3751
- Hof Amsterdam 13 december 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:5382, *NJF* 2017/178
- Hof 's-Hertogenbosch 27 december 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:5649
- Hof Arnhem-Leeuwarden 24 januari 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:484
- Hof Den Haag 15 augustus 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:2197, *NJF* 2017/455
- Hof Arnhem-Leeuwarden 14 november 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:9996
- Hof Arnhem-Leeuwarden 28 november 2017, ECLI:NL:GHARL:2017:10397
- Hof Amsterdam 5 maart 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:805, *JONDR* 2019/390
- Hof Arnhem-Leeuwarden 6 maart 2018, ECLI:NL:GHARL:2018:2093, *JOR* 2018/253, m.nt. Van Eeden-Van Harskamp
- Hof 's-Hertogenbosch 3 juli 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:2814

- Hof Den Haag 25 september 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:2417, *NJF* 2018/566
- Hof 's-Hertogenbosch 5 maart 2019, ECLI:NL:GHSHE:2019:780, *JA* 2019/80, m.nt. van E.R. Jong
- Hof Arnhem-Leeuwarden 16 april 2019, ECLI:NL:GHARL:2019:3392, *NJF* 2019/361 (*Veldboom Beleggingen/Bewoners*)

Rechtbanken

- Rb. Rotterdam 1 mei 1899, *W* 7314 (*Rotterdam/Boels*)
- Rb. Rotterdam 11 juli 1946, ECLI:NL:RBROT:1946:14, *NJ* 1947/213
- Pres. Rb. Amsterdam 12 juli 1984, ECLI:NL:RBAMS:1984:AH0372, *KG* 1984/211
- Rb. Amsterdam 1 november 1984, ECLI:NL:RBARN:1984:AH0497, *KG* 1984/336
- Pres. Rb. Amsterdam 11 oktober 1984, ECLI:NL:RBAMS:1984:AH0470, *KG* 1984/309
- Rb. Amsterdam 25 april 2002, ECLI:NL:RBAMS:2002:AE1935 (*Deutsche Bahn/XS4ALL*)
- Rb. Haarlem 3 mei 2002, ECLI:NL:HR:RBHAA:2002:AE2465 (*KPN/Pretium*)
- Rb. Arnhem 25 februari 2005, ECLI:NL:RBARN:2005:AS8145, *NJF* 2005/155
- Rb. Maastricht 13 juli 2005, ECLI:NL:RBMAA:2005:AV0628, *JA* 2006/44, m.nt. M. Zaadhof
- Rb. Den Bosch 2 mei 2006 ECLI:NL:RBSHE:2006:AX0691 (*Inter Shop/Free Time Products c.s.*)
- Rb. Den Haag 19 december 2006, ECLI:NL:RBSHE:2006:AZ5352 (*Stichting Welzijn voor Moslims in Nederland/Een Imam*)
- Rb. Rotterdam 20 december 2006, ECLI:NL:RBROT:2006:AZ6223
- Rb. 's-Hertogenbosch 26 maart 2009, ECLI:NL:RBSHE:2009:BH7428
- Rb. Utrecht 26 augustus 2009, ECLI:NL:RBUTR:2009:BJ6044, *JHV* 2009/225
- Rb. 's-Gravenhage 17 maart 2010, *BIE* 2010/52 (*Philips/SK Kassetten*)
- Rb. Amsterdam 6 augustus 2010, ECLI:NL:RBAMS:2010:BN3398
- Rb. Amsterdam 14 juli 2010, *JA* 2011/4
- Rb. 's-Gravenhage 16 februari 2011, ECLI:NL:RBSGR:2011:BQ3506
- Rb. Arnhem 28 december 2011, ECLI:NL:RBARN:2011:BV3725, *RVR* 2012/52
- Rb. Utrecht 28 maart 2012, ECLI:NL:RBUTR:2012:BW0572
- Rb. Dordrecht 11 juli 2012, ECLI:NL:RBDOR:2012:BX3998
- Rb. Oost-Brabant 20 november 2013, ECLI:NL:RBOBR:2013:6455 (*Servatius/X c.s.*)
- Rb. Rotterdam 19 augustus 2014, ECLI:NL:RBROT:2014:6616, *JA* 2014/130
- Rb. Rotterdam 24 november 2015, ECLI:NL:RBROT:2015:8640
- Rb. Overijssel 24 december 2014, ECLI:NL:RBOVE:2014:6670
- Rb. Gelderland 6 juni 2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:5234
- Rb. Amsterdam 5 februari 2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:3567

- Rb. Rotterdam 23 juni 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:4740
- Rb. Gelderland 4 augustus 2016, ECLI:NL:RBGEL:2016:4939
- Rb. Overijssel 5 augustus 2016, ECLI:NL:RBOVE:2016:3055
- Rb. Rotterdam 12 oktober 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:8081 (*Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam/Gedaagde*)
- Rb. Overijssel 4 november 2016, ECLI:NL:RBOVE:2016:4371
- Rb. Den Haag 8 november 2016, ECLI:NL:RBHDHA:2016:13311 (*Natuurlijk beter leven & Aliter Cura/X*)
- Rb. Den Haag 1 februari 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:825, *AR* 2017/686
- Rb. Amsterdam 1 maart 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:1297
- Rb. Amsterdam 6 september 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:6395, *NJF* 2017/437 (*Max Verstappen/Picnic*)
- Rb. Amsterdam 22 januari 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:275
- Rb. Den Haag 18 juli 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:8777, *BIE* 2018/12 (*Nikon/ASML*)
- Rb. Den Haag 1 augustus 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:9231, *NJF* 2018/538
- Rb. Gelderland 21 november 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:5398, *JA* 2019/24, m.nt. Klashorst
- Rb. Gelderland 23 november 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:5618, *JA* 2019/19, m.nt. J. de Clerck
- Rb. Zeeland-West-Brabant 9 juli 2019, ECLI:NL:RBZWB:2019:3178, *JA* 2019/139
- Rb. Den Haag 2 oktober 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:10406
- Rb. Amsterdam 24 oktober 2019, ECLI:NL:RBAMS:2019:7915
- Rb. Gelderland 27 november 2019, ECLI:NL:RBGEL:2019:5615, *JA* 2020/30
- Rb. Den Haag 13 december 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:14244
- Rb. Noord-Holland 17 februari 2021, ECLI:NL:RBNHO:2021:1172

Overzeese gebieden

- Gerecht in Eerste Aanleg Curaçao 11 december 2017, ECLI:NL:OGEAC:2017:186, *NJF* 2018/68 (*Watersports/Papagayo*)

BELGIË

Gerechtshof van Beroep

- Gerechtshof van Beroep Luik 16 oktober 2020, 2019/RG/702 (ongepubliceerd)
- Duitsland

RG

- RG 29 maart 1938, *JW* 1938, 1959

BGH

- BGH 23 maart 1976, *NJW* 1976, 1396
- BGH 23 september 1982, *NJW* 1983, 442
- BGH 10 juli 1984, *NJW* 1984, 2282 (*Modelboot*)

- BGH 8 december 1987, *NJW* 1988, 1835
- BGH 15 oktober 1992, *NZV* 1992, 68
- BGH 8 mei 2003, *NJW-RR* 2003, 1042
- BGH 13 november 2011, *NJW* 2013, 450

OLG

OLG Düsseldorf 8 april 1975, *VersR* 1975, 159f

OOSTENRIJK

OGH

- OGH 15 juli 1981, ECLI:AT:OGH0002:1981:0010OB00035.8.0715.000 (*Glashaus*)
- OGH 7 november 1995, ECLI:AT:OGH0002:1995:0040OB00554.95.1107.000

ENGELAND

House of Lords/Supreme Court

- *Redland Bricks v Morris* [1970] AC 652
- *Hotson v East Berkshire Area Health Authority* [1987] 2 All ER 909
- *Lipkin Gorman v Karpnale Ltd* [1988] UKHL 12
- *Wilsher v Essex Area Health Authority* [1988] AC 1074
- *Gregg v Scott* [2005] UKHL 2
- *Sienkiewicz v Grief (UK) Ltd; Knowsley MBC v Willmore* [2011] UKSC 10
- *Morris-Garner and another (Appellants) v. One Step (Support) Ltd (Respondent)* [2018] UKSC 20

Court of Appeal

- *My Kinda Town Ltd v. Soll* [1982] FSR 147
- *Lever v. Goodwin* (1887) 36 Ch D 1

High Court

- *Edelsten v. Edelsten* (1863) 1 De GJ & SM 185
- *Slazenger & Sons v. Spalding & Bros* [1910] 1 Ch 257
- *Verschure Creameries Ltd v Hul land Netherlands Steamship Co. Ltd* [1921] 2 KB 608
- *Industrial Development Consultants Ltd v. Cooley* [1972] 1 W.L.R. 443
- *Wrotham Park Estate v. Parkside Homes* [1974] 1 WLR 798
- *Celanese International Corp v. BP Chemicals* [1999] RPC 203

FRANKRIJK

Cour de cassation

- Cass. Req. 17 juli 1889, S 1891, 1, 399

Curriculum vitae

Wijnand Thijmen Nuninga is op 19 maart 1991 geboren in Rotterdam. In 2003 behaalde hij zijn vwo-diploma aan het Rudolf Steiner College in Rotterdam. Thijmen studeerde daarna aan de Universiteit Utrecht, waar hij een bachelor Nederlands recht (Utrecht Law College, *honours*) en de Legal Research Master (beide *cum laude*) heeft afgerond. Daarnaast heeft hij tijdens zijn bachelor Nederlands recht een jaar aan de University of Cambridge gestudeerd (*first class*) en heeft hij, na afronding van zijn masteropleiding in Nederland, een masteropleiding aan de University of Oxford (*Magister Juris*) afgerond. Tijdens zijn studie was Thijmen werkzaam als student-assistent bij het Centrum voor Intellectueel Eigendomsrecht, als studierend medewerker bij een advocatenkantoor en als buitengriffier bij de afdeling bestuursrecht van de Rechtbank Midden-Nederland.

Van 2016 tot en met 2021 was Thijmen verbonden aan de Universiteit Leiden als docent en onderzoeker, waar hij werkte aan zijn proefschrift over privaatrechtelijke remedies. Voor zijn artikel ‘Recht, Plicht, Bevel, Verbod’, dat in aangepaste vorm onderdeel uitmaakt van zijn proefschrift, ontving Thijmen de NJV Publicatieprijs en de NTBR Publicatieprijs. Tijdens zijn dienstverband bij de Universiteit Leiden was Thijmen verbonden aan het onderzoeksprogramma Grotius-Pothier, gaf hij postacademisch onderwijs en was hij medeoprichter van en host bij ‘De Leidse Noot’, de wekelijkse podcast van het Instituut voor Privaatrecht. In januari 2022 startte Thijmen als advocaat bij de praktijkgroep Litigation & Arbitration van NautaDutilh. Hij was daarnaast redacteur van het tijdschrift Aansprakelijkheid, Verzekering & Schade. Thijmen is op 17 februari 2022 overleden.

Publicaties

W.Th. Nuninga, 'Contracteren bij wijze van schadevergoeding?', *AV&S* 2021/22

A.G. Castermans & W.Th. Nuninga, 'Urgenda als civielrechtelijk proces', *MvV* 2020/12

W.Th. Nuninga, 'De winst van een ander', *RMThemis* 2020/4

W.Th. Nuninga, 'Niet meer en niet minder', *MvV* 2020/6

P. Gillaerts & W.Th. Nuninga, 'Privaatrecht en preventie: Urgenda in hoger beroep', *AV&S* 2019/9

W.Th. Nuninga, 'Het recht op een kans', *NTBR* 2019/8

W.Th. Nuninga, D.J. Verheij, C. Kahn, F. Auvray & C. Borucki, 'Chances as Legally Protected Assets', *ERPL* 2020/2, p. 375-406

W.Th. Nuninga, 'Recht, Plicht, Schade, Begroting', *WPNR* 2018/21

W.Th. Nuninga, 'Recht, Plicht, Bevel, Verbod', *NTBR* 2018/7189

W.Th. Nuninga, 'Wrongful Testing and Its Lively Consequences,' *European Journal of Law Reform* 2014 (16) 1, pp. 167-192

Serie-overzichten RECHT EN PRAKTIJK

Recht en Praktijk – Contracten- en Aansprakelijkheidsrecht

Onder redactie van prof.mr. R.P.J.L Tjittes, mr. R.J.Q. Klomp

CR1. B. Wessels, R.H.C. Jongeneel, M.L. Hendrikse, Algemene voorwaarden – 6^e druk

CR2. B. Wessels, T.H.M. van Wechem, Contracteren in de internationale praktijk

CR3. A.H. Lamers, Contracteren door intermediairs in de muziekindustrie

CR4. C.M.D.S. Pavillon, Open normen in het Europees consumentenrecht

CA5. K.J.O. Jansen, Informatieplichten

CA6. P.S. Bakker, Redelijkheid en billijkheid als gedragsnorm

CA7. F.A. van Tilburg, Effecten van civielrechtelijke aansprakelijkheid op openbare-ordebeleid

CA8. B.M. Paijmans, De zorgplicht van scholen

CA9. R.I.V.F. Bertrams, S.A. Kruisinga, Overeenkomsten in het internationaal privaatrecht en het Weens Koopverdrag – 6^e druk

CA10. R.J.B. Boonekamp, Onrechtmatige daad in groepsverband

CA11. E.A.L. van Emden, M. de Haan, Beroepsaansprakelijkheid

CA12. M.M. van Rossum, P.H.L.M. Kuypers (red.), Garanties in de rechtspraak

CA13. F.J.L. Kaptein, J.G. Knot, R. Koolhoven, D.F. Kopalit, E.F. Verheul, F.M.J. Verstijlen, Het internationale eigendomsvoorbehoud

CA14. J.E. van de Bunt, Het rampenfonds

CA15. L. Leber, De patronaatsverklaring

CA16. H.E. Urlus, T. Charatjan, J. Christ, De agentuurovereenkomst – 2^e druk

CA17. R. Hage, Handhaving van privaatrecht door toezichhouders

CA18. A. Kolder, Aansprakelijkheid van de bedrijfsmatige gebruiker

CA19. J.M. Hiemstra, De aansprakelijkheid voor ongeschikte medische hulpzaken

CA20. J.E. Brink-van der Meer, Accountantsaansprakelijkheid

CA21. D.A. van der Kooij, Relativiteit, causaliteit en toerekening van schade

CA22. G.M. Veldt, Europese productnormen en privaatrechtelijke normstelling

CA23. T.J.K. van Santen, Artikel 7:25 BW: een analyse van zijn oorsprong, strekking en reikwijdte

CA24. R.I.V.F. Bertrams, P.C. Russcher, Bankgaranties

CA25. W.Th. Nuninga, Recht, Plicht, Remedie

Recht en Praktijk – Decentralisatierecht

DR1. G. Boogaard, Decentraliseren kan je leren

DR2. J. Westerweel, Lokale democratische innovatie

DR3. H. Havekes, Succesvol decentraliseren? Een vlootshow van het (decentrale) waterbeheer

DR4. C.B. Modderman, T.H.G. Robbe, G. Boogaard, Juridische vragen in het sociaal domein

Recht en Praktijk – Financieel Recht

- Onder redactie van prof.mr. D. Busch, dr.mr. F.M.A. 't Hart en prof.mr. V.P.G. de Serièrè
- FR1. M. Nelemans, Het verbod van marktmanipulatie
- FR2. G.R. Boshuizen, B.H. Jager, Verzekerd van toezicht – 2e druk
- FR3. B. Bierens, Revindicatoire aanspraken op giraal geld
- FR4. E.L.A. van Emden, E.A.L. van Emden, Bankgarantie – 7e druk
- FR5. K. Frielink, M. van Eersel, M.T. van der Wulp, Toezicht trustkantoren in Nederland – 3e druk
- FR6. L.J. Silverentand, F.W.J. van der Eerden (red.), Hoofdlijnen Wft, – 4e druk
- FR7. R.E. van Esch, Giraal betalingsverkeer, Elektronisch betalingsverkeer – 4e druk
- FR8. J.M. van Poelgeest, Kredietverstrekking aan consumenten – 3e druk
- FR9. E. van den Ing, Markttoegang financiële dienstverleners Wft
- FR10. K.A. Kralj, De prospectusplicht
- FR11. M. van Eersel, Handhaving in de financiële sector – 2e druk
- FR12. J. Diamant, De Collateral Richtlijn
- FR13. N. Lavrijssen, Verzekering verzekerd?
- FR14. R.E. van Esch, De financiële dienstverlener online
- FR15. J.P. Franx, Prospectusaansprakelijkheid uit onrechtmatige daad en contract
- FR16. R. Knopper, Toegankelijkheid, ADR en effectendienstverlening
- FR17. C.A. Oudshoorn, Grensoverschrijdend bankbeslag op geldvorderingen
- FR18. R.M.I. Lamp, M. Nelemans (red.), Handboek Handel met voorwetenschap
- FR19. J.M. Meindersma, De kredietwaardigheidstoets bij kredietverlening aan consumenten
- FR20. R.A. Spence, Collateral transactions and shadow banking

Recht en Praktijk – Informatie en Communicatietechnologie

- ICT1. J. Borking, Privacyrecht is code
- ICT2. H. Struik, P.C. van Schelven, W.A.J. Hoorneman, Softwarerecht
- ICT3. E.W. Verhelst, Recht doen aan Privacyverklaringen
- ICT4. S. van der Hof, A.R. Lodder, G.J. Zwenne (red.), Recht en computer
- ICT5. A.G. Awesta, De Grondslagen van de Cyberspace – 2e druk

Recht en Praktijk – Insolventierecht

- Onder redactie van prof.mr. B. Wessels, mr.dr. R.J. de Weijs en mr.dr. C.M. Harmsen
- InsR1. R.J. de Weijs, Faillissementspauliana, Insolvenzanfechtung & Transaction Avoidance in Insolvencies
- InsR2. A.J. Berends, Insolventie in het internationaal privaatrecht – 2e druk
- InsR3. T.T. van Zanten, De overeenkomst in het insolventierecht
- InsR4. P.R.W. Schaink, Arbeidsovereenkomst en insolventierecht – 2e druk
- InsR5. A.J. Noordam (red.), Schuldsanering (ex-)ondernemers
- InsR6. B.J. Engberts, Voorlopige voorzieningen en dwangregeling in het schuldsaneringsrecht
- InsR7. J.A.A. Adriaanse, D.H. van Offeren, J.I. van der Rest (red.), Turnaround Management
- InsR8. S. Renssen, De herijking van het faillissementsrecht. De pijler fraudebestrijding
- InsR9. B.P.A. Santen, A. de Bos, J.M.J. Blommaert, Financiële economie voor insolventieadvocaten
- InsR10. K.A. Messelink, R. van den Bosch, Juridisch handboek intensief beheer. Beheer van bancaire kredieten van klanten met financiële problemen
- InsR11. A. Karapetian, Bestuurdersaansprakelijkheid uit onrechtmatige daad. Civielrechtelijke en strafrechtelijke normen voor bestuurders van noodlijdende ondernemingen
- InsR12. S. Renssen, De herijking van het faillissementsrecht. De pijler modernisering
- InsR13. M.J.M. Franken, Het Insolventiepassief
- InsR14. R.J. de Weijs (red.), Grenzen aan financieringsvrijheid
- InsR15. M.L.H. Reumers, De insolvente naamloze en besloten vennootschap

InsR16. E.F. Groot, Faillissementsprocesrecht
InsR17. S. Renssen, De herijking van het faillissementsrecht. De WHOA
InsR18. C.M. Harmsen, M.L.H. Reumers (red.), De WHOA: van wet naar recht

Recht en Praktijk – Intellectuele Eigendom

IE1. S.J. Schaafsma, Intellectuele eigendom in het conflictrecht
IE2. J.H. Spoor, D.W.F. Verkade en D.J.G. Visser, Auteursrecht. Auteursrecht, portretrecht, naburige rechten en databankenrecht – 4e druk
IE3. M.W.D. van der Burg, Enkele goederenrechtelijke aspecten van octrooirechten

Recht en Praktijk – Ondernemingsrecht

Onder redactie van prof.mr. W.J.M. van Veen en mr. J.A.M. ten Berg
ONR1. W.J.M. van Veen, J.W. Bellingwout, De Arubaanse vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (VBA); voortgezet door W.J.M. van Veen, De NV en VBA naar Arubaans recht – 2e geheel herziene druk
ONR2. H. de Groot, Bestuurdersaansprakelijkheid – 6e druk
ONR3. W.J.M. van Veen (red.), De Europese naamloze vennootschap (SE) – 2e druk
ONR4. F.K. Buijn, P.M. Storm, Ondernemingsrecht. BV en NV in de praktijk
ONR5. M.Y. Nethé, Ontbinding en vereffening van rechtspersonen
ONR6. W.W. de Nijs Bik, De Structuurvennootschap. Bestuur, toezicht en corporate governance
ONR7. W.J.M. van Veen, M.P. Bongard, Grensoverschrijdende juridische fusies. De verschillende grondslagen, mogelijkheden en beperkingen
ONR8. A.J.S.M. Tervoort, Het Nederlandse personenvennootschapsrecht
ONR9. R. Abma, D.P. van Kleef, N. Lemmers, M. Olaerts, De algemene vergadering van Nederlandse beursvennootschappen
ONR10. K. Frielink, Kort begrip van het Nederlands Caribisch Rechtspersonenrecht

Recht en Praktijk – Personen- en Familierecht

PFR1. L.H.M. Zonnenberg, Het verrekenbeding – 3e druk
PFR2. B. Breederveld, De aangepaste gemeenschap van goederen in verband met echtscheiding
PFR3. F. Ibili, Nederlands internationaal personen- en familierecht – Wegwijzer voor de rechtspraak – 3e druk
PFR4. J.A.M.P. Keijser, Handleiding bij scheiding
PFR5. P.A.W. Kuijper, Een nieuwe visie op afstamming
PFR6. F. Ibili, A.C. Olland (red.), Internationale kinderontvoering
PFR7. M.R. Bruning, K.F.M. Klep & E.C.C. Punselie (red.), De invloed van 30 jaar Kinderrechtenverdrag in Nederland

Recht en Praktijk – Staats- en bestuursrecht

SB1. M.K.G. Tjepkema, Nadeelcompensatie op basis van het égalitébeginsel
SB2. Willem Braams, Arjen van Rijn, Martijn Scheltema (red.), Klimaat en recht
SB3. M. Schreuder-Vlasblom, Rechtsbescherming en bestuurlijke voorprocedure – 6e druk
SB4. R. Ortlep, De aantasting van stabiele bestuursrechtelijke rechtsvaststellingen in het licht van het Unierecht
SB5. J.H.G. van den Broek, Omgevingsrecht
SB6. J.E. van den Brink, De uitvoering van Europese subsidieregelingen
SB7. J.A.M. van Angeren, De gewone rechter en de bestuursrechtspraak – 7e druk
SB8. J.E.F.M. den Drijver-van Rijckevorsel, M. Rus-van der Velde, A.W. van Engen, F.A. Mulder, Onteigening

Recht en Praktijk – Vastgoedrecht

- VG1. B.A.M. Janssen, Wie heeft de leiding?
VG2. D.L. Rodrigues Lopes, Pacht – 8e druk
VG3. M.F.A. Evers, Huurrecht bedrijfsruimten
VG4. H.J. Rossel, Huurrecht algemeen
VG5. D.L. Rodrigues Lopes, Eigendom en beperkte rechten – 2e druk
VG6. D.L. Rodrigues Lopes, Landinrichting – 2e druk
VG7. A. van Heeswijck, Rechtsbescherming van ondernemers in aanbestedingsprocedures
VG8. E.H.M. Swaneveld-Bakelaar, De huur van ongebouwde onroerende zaken: een leemte in de wet
VG9. S.J.L.M. van Bergen, Zekerheid voor de vastgoedfinancier
VG10. J. Broese van Groenou, De rechtsverhouding tussen erfpachter en erfverpachter
VG11. J.Ph. van Lochem, Open normen in het huurrecht
VG12. M. de Koe, De waarde van erfpacht

Recht en Praktijk – Verzekeringsrecht (voorheen Serie Verzekeringsrecht)

- Onder redactie van prof.mr. N. van Tiggele-van der Velde, prof.mr. J.H. Wansink, mr. S.Y.Th. Meijer en mr. N. Vloemans
VR1. M.L. Hendrikse, J.G.J. Rinkes, Juridische aspecten van elektronisch verzekeren
VR2. M.L. Hendrikse, Ph.H.J.G. van Huizen, J.G.J. Rinkes, Verzekeringsrecht – 5^e druk
VR3. W.M.A. Kalkman, De overeenkomst van levensverzekering – 3^e druk
VR4. N. van Tiggele-van der Velde, J.H. Wansink (red.), Bespiegelingen op 10 jaar ‘nieuw’ verzekeringsrecht
VR5. E.J. Wervelman, De particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering – 3^e druk
VR6. S.Y.Th. Meijer, N. van Tiggele-van der Velde, N. Vloemans, J.H. Wansink (red.), Zicht op toezicht in de verzekeringssector
VR7a. T.J. Dorhout Mees, De CAR-verzekering
VR7b. T.J. Dorhout Mees, De CAR-verzekering. Besloten rechtspraak geopenbaard
VR8. G.T. Baak, Mededinging en verzekering
VR9. N. van Tiggele-van der Velde, J.H. Wansink, S.Y.Th. Meijer, N. Vloemans (red.), De praktijk van 15 + 1 jaar ‘nieuw’ verzekeringsrecht

Recht en Praktijk – Verschenen delen onder redactie van prof.mr. R.P.J.L. Tjittes

1. Bedrijfsopvolging in de middenstand	13. Burenrecht, mandeligheid, erfdienstbaarheden
2. Bedrijfsopvolging in de landbouw	
3. Opvolging in het vrije beroep	14. Kansspelen en cadeau-acties
4. Familierechtelijke betrekkingen	15. Collectief ontslag
5. Samenwerkingsvormen in landbouw en middenstand	16. Schade- en sommenverzekeringsrecht
6. Bouw- en woningrecht	17. De gerechtsdeurwaarder
6a. Beheer en bemiddeling bij onroerend goed	18. De surséance van betaling en het akkoord
6b. Huurrecht bedrijfsruimten	19. Bestemmingsplan en privaatrecht
6c. Huurprijzenwet woonruimten	20. Overzicht van het Nederlandse milieurecht
7a. Zekerheidsrechten (hypotheek)	21. Handleiding bij scheiding
7b. Zekerheidsrechten (pand en borgtocht)	22. Onteigening
8. Wet op het consumentenkrediet	23. BV en NV
9. De Kamers van Koophandel in de praktijk	24. Vergoeding van verkeersschade
10a. Het kort geding (A. Algemeen deel)	25. Het Nieuwe Verenigingsrecht
10b. Het kort geding (B. Bijzonder deel)	26. Overheidsvergunning en Onrechtmatige daad
11. Het nieuwe merkenrecht	27. Consumentenrecht
12. De kantonrechter (Burgerlijke Zaken)	28. De handelsnaam

29. Kringen van belanghebbenden
30. Handleiding Hinderwet
31. Pacht
32. De directeur, bestuurder en werknemer
33. Vervoerrecht
34. Huurbescherming bij woonruimte
35. Kopers en economische eigenaars van onroerend goed
36. Recht en computer
37. Het nieuwe BW in 400 trefwoorden
38. Exoneratieclausules
39. Overdracht van een onderneming
40. Bescherming van het uiterlijk van produkten
41. Het eigendomsvoorbehoud
42. Auteursrecht
43. De betaalcheque
44. De commissaris, aanbevolen gedragsregels
45. Het Nederlandse arbitragerecht
46. Alimentatierekenen
47. Arbeidsverhoudingen in het Nederlands IPR
48. De commanditaire vennootschap in de praktijk
49. Retentierecht
50. Produktaansprakelijkheid
51. De achtergestelde vordering in het bijzonder de achtergestelde lening
52. Algemene voorwaarden getoetst
53. Schenking
54. Voordeelstoerekening
55. De agentuurovereenkomst
56. Onrechtmatige daad in groepsverband volgens NBW
57. Aansprakelijkheid voor de tenuitvoerlegging van vernietigde of terzijde gestelde rechterlijke beslissingen
58. Dwaling, in het bijzonder bij koop van onroerend goed
59. Kadaster, openbare registers en derden-bescherming
60. Overgangsrecht nieuw Burgerlijk Wetboek
61. De nieuwe civiele kantongerechtsprocedure
62. Recht en reclame
63. Franchising
64. De mededelingsplicht in de onderhandelingsfase
65. Onderhandelen en privaatrecht
66. Herziening scheidingsprocesrecht
67. Bestuurdersaansprakelijkheid
68. Recht en elektronische handel
69. Bevrijdende verjaring
70. Rechtsverwerking in drievoud
71. Bestuur en toezicht
72. Buiten-contractuele aansprakelijkheid bodemverontreiniging
73. Grenzen aan het stakingsrecht
74. Contracteren in de internationale praktijk
75. Privacyregulering in theorie en praktijk
76. Ontbinding
77. De hoedanigheid van contractpartijen
78. Verhoogd gevaar in het aansprakelijkheidsrecht
79. Verzekering en aansprakelijkheid
80. De toezegging in het privaatrecht
81. Kollektieve akties in het privaatrecht
82. Gerechtelijke bewaring
83. Vrij verkeer van vonnissen
84. Enige beschouwingen over zinvol commissariaat
85. Moderne biotechnologie en recht
86. Softwarerecht
87. Surséance van betaling
88. Aansprakelijkheid voor gevaarlijke stoffen
89. De vereniging in de praktijk
90. Milieuschade en financieel verslag
91. Dwaling bij de totstandkoming van overeenkomsten
92. Contracteren in de internationale praktijk/ Deel II
93. Verrekening
94. Geld, geldschuld en betaling
95. Bank & Aansprakelijkheid
96. Insolventie en rechtspersoon
97. Levering van roerende zaken door middel van zakenrechtelijk waardepapier
98. Aansprakelijkheidsverzekering op claims made grondslag
99. Onverschuldigde betaling
100. De Wet op de Europese ondernemingsraden
101. Het Haagse Trustverdrag
102. Contracteren in de internationale praktijk/ Deel III
103. Privaatrechtelijk kostenverhaal door de overheid
104. Distributieovereenkomsten
105. Actio Pauliana en onrechtmatige daadvordering
106. Sponsoring van verenigingen en stichtingen
107. Passieve legitimatie uit cognossement

108. Handboek handelsregister
109. De commissionair in effecten
110. Schade en loss occurrence-verzekeringen
111. Gids geregistreerd partnerschap
112. Toerekening van een onrechtmatige daad
113. Productaansprakelijkheid
114. Vermogensrecht voor ongehuwde samenlevers
115. Richtlijnconforme interpretatie van burgerlijk recht
116. Het kort geding in internationaal perspectief
117. Scheepsvoorrechten
118. Nieuwe risico's en vragen van aansprakelijkheid en verzekering
119. Notariële aansprakelijkheid
120. Garanties in de rechtspraak
121. Natrekking, vermenging en zaaksvorming
122. Juridische aspecten van geografische aanduidingen
123. Samenloop van CMR-Verdrag en EEX-Verordening
124. Grenzen van rechtsobjecten
125. Regres
126. Onoverdraagbaarheid van vorderingen krachtens partijbeding
127. Schadebepenkingsplicht
128. De rechtsverhouding tussen procespartijen
129. Capita Zeerecht
130. De Europese naamloze vennootschap (SE)
131. Het verschoningsrecht van getuigen in civiele zaken
132. Toezicht en aansprakelijkheid
133. Insolventie in het internationaal privaatrecht
134. Contractdwang
135. Het wijzigen van overeenkomsten en de werking van redelijkheid en billijkheid
136. Aansprakelijkheid voor zelfstandige hulppersonen
137. Nieuw verzekeringsrecht praktisch belicht
138. Het civiele hoger beroep
139. Goederen met negatieve waarde in het Nederlandse vermogensrecht
140. Zorgplichten in de effectenhandel
141. Exoneraties in (ICT-)contracten tussen professionele partijen
142. Mobiliteit van goederen in het IPR
143. Algemene voorwaarden
144. Contractsoverneming
145. Onrechtmatige overheidsbesluiten
146. De positie van het zeeschip in het internationaal privaatrecht
147. De Europese coöperatieve vennootschap (SCE)
148. Gewogen rechtsmacht in het IPR
149. De overeenkomst van Internet Service Providers met consumenten
150. Toegang tot het recht bij massaschade
151. Ontbinding, schadevergoeding en nakoming
152. Toepasselijkheid van algemene voorwaarden
153. Levering van roerende zaken
154. De afkoelingsperiode in faillissement
155. Huurrecht algemeen
156. Staatsaansprakelijkheid wegens schending van Europees Gemeenschapsrecht
157. De kwaliteitsrekening
158. Alternatieven voor zekerheid op bankrekeningen
159. Forumkeuze in het Nederlandse internationaal privaatrecht
160. Wsnp en goede trouw
161. Conformiteit bij koop
162. De bevrijdende verjaring
163. IPR-bewijsrecht en bewijsverkrijging
164. Schadevaststelling en de rol van de deskundige
165. Het deskundigenadvies in de civiele procedure
166. De gewone rechter en de bestuursrecht-spraak
167. De grenzen van het recht op nakoming
168. Sport en Mededingingsrecht
169. Van geschil tot oplossing
170. Bedrijfsovername en milieurecht
171. De Wbp en de vennootschap
172. Onrechtmatige wetgeving
173. Afgebroken onderhandelingen en het gebruik van voorbehouden
174. Privaatrechtelijke handhaving van mededingingsrecht